

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 95.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

1939. április 27. csütörtök.

Proprietar: Societatea Anonimă nr. editura ziarului Arad Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

A BUZA-BLOKK

A nemzetközi szövetkezések, kontinentális tömörülések mai, eseményekkel zsúfolt napjaiban egy új nemzetközi államszövetség létesült a közelmúlt napokban, mely jóval több figyelmet érdemel, mint aminőben Európa népei részesítettek. Bocssáskuk idején előre: nem politikai tömörülésről van szó, világszemléletű, vagy világalami törekvések újabb akcióinak alátámasztásáról, sőt még be nem avatkozási egyezkedésről sem. Az új nemzetközi blokk keretei között egyformán érvényesülésre jutnak az angol, a német, a francia és olasz érdekek, az „életter” új nagypolitikai fogalmának teljes érvényesülése mellett; itt valóban az élettről tárgyaltak a nagy, közép és kishatalmak meghatalmazottjai, a buzáról és annak életteréről; a termőföldek közös, célszerű felhasználásáról, a termelés szabályozásáról és az értékesítés egységesítéséről. A buza-termelő országok szakértői tartották a napokban nemzetközi konferenciát Londonban, ahol elhatározták, hogy egy internacionális buza-kongresszust hívnak rövidesen egybe, amely elé közös elhatározással egy ötéves tervet terjesztenek a kialakítandó együttműködés megteremtése érdekében. Az új államszövetség, a nemzetközi buza-blokk egyedüli célja a buza-termelő országok mezőgazdasági termelésének egységesítése, jobb ár elérése a világpiacokon, az eddigi egészségtelennek bizonyult verseny teljes kiküszöbölése annak minden eszközével egyetemben, továbbá az exportkontingens és a vetési területek kontingensének közös meghatározása.

Nem célunk, hogy ezuttal bővebben részletezzük az alakuló nemzetközi buza-blokk programját és a szakkérdések hálójába bonnyolódjunk. Mindössze arra a tényre sietünk rámutatni, hogy a világ lelkiismerete a jelek ellenére sem alszik és vannak még átfogó jelentőségű nemzetközi értekezletek, amelyekben nem a hadianyag-termelés mammutszámairól, vagy az állami költségvetések ugrásszerű növeléséről esik szó, bár ugyanaz a szín, mint egyébként a nagypolitika színpadán és a különböző hatalmi érdekeltségek „élettere” sem változik. Igaz ugyan, hogy a buza-konferencián elhangzott felszólalásokat nem közvetítette egy rádió-állomása sem a világnak és nem láttuk egy filmzsrnál fotomontázsának képei között sem a szóbanforgó vidékek ringó buzamezőit és áldásra-tárt tavaszi fekete barázdáit, de tudjuk, hogy vannak hatalmas szavalókórusok, amelyek a szívverés ütemére, lüktetve harsogják élniakarásuk ősi jelszavát a buza-termelő országok földjein éppugy, mint amilyen meggyőződéssel az ipari államok munkájemeiben teszik a dolgozók és férfiak és az a gyanu parázslék bennünk, hogy ezek a szavalókórusok alkajom adtán még ma is tulviharzanak a maguk életterének jelszavával azokat, amiket oly gyakran hallunk a rádió-mikrofon kisajátított, jobb sorsra érdemes csodáján keresztül. A buza-földek népeinek diplomatái, amidőn az új, hatalmas államszövetség kereteinek alapját lerakták, minden biztonnal tudják és ismerik ezeket a tényleges erőviszonyokat: de azt is igen jól tudják, hogy ezek az erőviszonyok az életakarásban, a boldogulni kívánásban sehohsem metszik, sehohsem keresztezik egymást, hanem párhuzamosan haladnak tovább, mint eddig is tették a történelemben. A termőföld áldástrejtő öln született, dolgozott és hozzá viszatért szántóvető embermilliók hatalmas, talán minden szuggesszionál cselekvőbb hatása ez az erő-hatás a most élő és dolgozni akaró, élni kívánó nemzedékekre: magának az életforrásnak megnyilatkozása ez, amely az „életter” fogalma alatt elsősorban is buza-földet vizionál s a szent, kenyértermő kalász áhitatos tiszteletében látja az élet legfőbb értelmét, anyai más célkitűzés, kollektív jelszó, öt, tíz, husz, huszonöt éves világ-megváltó program, egyezmény, kölcsönös garancia és blokk-tömörülés között.

Hiába minden tapasztalati kényszerképze-

Anglia bevezeti a kötelező katonai szolgálatot

Chamberlain nyilatkozott az alsóházban a törvényjavaslatról, amelyet a jövő héten terjesztenek elő

A vállalt európai garanciák tették szükségessé a véderő-kötelezettség bevezetését

London. (Rador.) A szerdai angol lapok óriási címek alatt közölték, hogy a kormány még a mai szerdai napon a parlament tudomására hozza azt az elhatározását, hogy

bevezeti a kötelező katonai szolgálatot.

A sorozási rendszer feloleli a 18-tól 23. esetleg 25 éves korig az összes fiatalembereket, akik négy hónapon keresztül szolgálnak, mint aktív katonák a hadseregben és a következő négy éven át a területi hadsereg tagjaivá válnak s időről időre gyakorlatra hívják be őket. A kormánynak ez az elhatározása mintegy

2 millió katonát jelent Angliának.

A lapok szerint a kormány nem fog meghátrálni a munkáspárt ellenállása elől és Chamberlain éppen e célból fogadta Attlee őrnagyot, akivel közölte, hogy a kormány a nemzetvédelmi nagyvihar nyereségét a legkisebbre korlátozza.

A Daily Mail szerint a kötelező katonai szolgálat bevezetése elkerülhetetlen volt és ezt az eshetőséget már régóta szem előtt tartották. Anglia lakossága hazafias megértéssel fogadja ezt az újabb áldozatot, mert tudja, hogy

Nagybritannia éj van határozva arra, hogy birodalmi érdekeit megvédi és vállalt kötelezettségeit tiszteletben tartja.

Amery volt miniszter a Cambridge Union ülésén beszédet mondott és követelte a kötelező katonai szolgálat azonnali bevezetését.

— Minden nap, — mondotta Amery — mely elmúlik anélkül, hogy a véderőkötelezettséget bevezetnék, lehetővé teszi szövetségeseink elvesztését. A kisállamok a legnagyobb rokonszenvvel viseltetnek irántunk, de kételkednek abban, hogy

A döntő minisztertanács

London. (Rador.) Ma délelőtti minisztertanácsot tartottak, amelyen jóváhagyták annak a nyilatkozatnak szövegét, amelyet Chamberlain miniszterelnök a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről az alsóházban tesz. Londoni körökben úgy tudják, hogy a kormány által életbeléptetendő intézkedések következtében

körülbelül 450.000 18 és 21 év közötti utanca lesz Angliának, akiket négy hónapi kiképzésre rendelnek be. Ennek megtörténte után négy évi szolgálatra a területi hadsereg kötelékébe lépnek.

Chamberlain bejelenti az általános védkötelezettséget

Chamberlain miniszterelnök kijelentette azt, hogy a kormány előterjesztést tesz a 20 és 21 éves férfiak kötelező katonai szolgálatáról, akik hat hónapot a rendes hadseregben szolgálnak és azután — ha úgy akarják — beléphetnek a területi hadseregbe, vagy pedig tartalékba vonulnak. Nem engedélyeznek felmentést senkinek, csakis a katonai szolgálatra alkalmatlanoknak. London. Chamberlain miniszterelnök az alsó

tünk, amelyek a blokkok, gazdasági érdektömörülések programjában a sajátos érdek erővonalait juttatja eszünkbe; a londoni buza-blokk ajakulásának híre mégis az életet jelenti elsősorban mindnyájunk számára, az élni és termelni-akarási együttes nemzetközi szándékát, minden más célú konferenciákkal szemben, amelyeknek még gaz-

az általunk nyújtott garanciáknak van-e értéke. A németek meg vannak győződve arról, hogy nem vagyunk elhatározva erre az áldozatra és hogy az utolsó pillanatban ismét engedelményeket teszünk és visszavonulunk. A kötelező véderőszolgálat olyan támaszpontot nyújt nekünk, amely elmulasztja azt az értezt, hogy egyik napról a másikra élünk.

A délutáni francia lapok londoni tudósításai-ban nagy cikkekben számolnak be arról, hogy Anglia bevezette a kötelező katonai szolgálatot a fiatalabb korosztályok számára és hogy ezt a történelmi tényt ma délután bejelenti az alsóházban Chamberlain miniszterelnök.

Daladier miniszterelnök az angol kötelező katonai szolgálatról kapcsolatban kijelentette az angol kormány külügyi tanácsadója, Sir Vansittart előtt, hogy a Lengyelországnak, Romániának és Görögországnak adott biztosítékok parancsoló szükségessé teszik a kötelező katonai szolgálat bevezetését. A francia nép előtt is megnyugvást keltett az angliai kötelező szolgálat bevezetése, miután így nemcsak a francia hadseregre hárul az esetleges háború első csapásainak kivédése.

Egy előkelő német személyiség az angol kötelező katonai szolgálat bevezetésével kapcsolatban ezeket mondotta a Reuter-iroda tudósítójának:

— Minden ország maga tudja, hogy mire van szüksége nemzetvédelme szempontjából.

Az angol kormány nagyjelentőségű elhatározásáról egyébként az alábbi jelentéseink számolnak be:

ház szerda délutáni ülésén Attlee őrnagy kérdésére ismertette a sorozási törvényjavaslatot nagy általánosságban és azokat az okokat, amelyek ennek a javaslatnak előterjesztését szükségessé tették. Kijelentése szerint megállapította a kormány, hogy

a jelenlegi mozgósítási eljárás elavult és nem felel meg a mai viszonyoknak.

mert azon feltevése alapszik, hogy a háborút hosszabb figyelmeztetési időszak előzné meg, amely alkalmat engedne a békeállapotról a hadiállapotra való áttérésre. A kormány ezért elhatározta, hogy törvényjavaslatot terjeszt be a „Tartalék és segédhaderőkről szóló törvényjavaslat” cím alatt, amely rendezesíti az eljárást és felhatalmazza a királyt, hogy titkos tanácsai rendelet alapján a hadügyi tárcákat a tartalékos segédhaderők valamely osztályának, vagy csoportjának behívására felhosszítja.

Bejelentette Chamberlain miniszterelnök, hogy a törvényjavaslat ideiglenes jellegű lesz és a kormány reméli, hogy a ház haladéktalanul megszavazza, hogy annak értelmében azonnali eljárassanak.

dasági sikon is a harc a vezérmotivumuk. A londoni blokk-alkítás nagy kísérletének kiménetelét lélekzetvisszafojtva figyeljük a kontinenseken: mert úgy érezzük, hogy vele győz, vagy vele huli a világ termelőnépeinek nyugalmas munkája. Élniakarása és friss buza-áldásból süttött, de ma remegve feltett mindennapi kenyere. (J.)

— Minden európai ország bír ilven felhatalmazással és kellő alkalommal már felhasználta azt részleges mozgósításokra.

A kormány mérlegelte azokat az új kötelezettségeket, amelyeket a ház helyeslésevel Európában a múlt hónapban vállalt. Az egyes országoknak adott biztosítékok és a kormányokkal folytatott megbeszélések célja nem a háború viselése, hanem annak a megakadályozása.

A jövő héten terjesztik be a törvényjavaslatot

Ezután ismertette a miniszterelnök a jövő héten beterjesztendő törvényjavaslatot, amelynek értelmében minden 20—21 éves férfit be lehet hívni katonai kiképzésre, melyet Angliában nyújtanak, kivéve a háború esetét, amikor mindenki köteles külföldön is szolgálatot teljesíteni.

A behívottak hat hónapi kiképzést kapnak és azután választhatnak, hogy három és fél évre a területiális haderőbe lépjenek be, vagy a rendszeres különleges tartalékba kapjanak beosztást. A tengeri és légi haderőnél, valamint a polgári légvédelem céljaira tovább is önkéntes jelentkezéssel történik a toborzás. Végül kijelentette a miniszterelnök, hogy az összes hadikészülődések egyetlen célja lehetővé tenni, hogy az ország teljesítse azokat a kötelezettségeket, amelyeket csakis abban a meggyőződésben vállalt, hogy így biztosította Európa békéjét.

Igaz, hogy megerősítettem hivatali elődöme nek azt az ígéretét, hogy béke idején nem vezetem be a hadkötelezettséget. Ma tényleg nem vagyunk hadiállapotban. De most, amikor minden ország a végsőkig megfeszíti összes erőforrásait, hogy felkészüljön a háborúra, a béke fenntartásába vetett remény megrendült és a háború kitörése esetén mi órák alatt kerülhetünk hadiállapotba, senki sem nevezheti ezt az időt a béke korszakának.

A lordok házában hasonló nyilatkozatot tett délután 6 órakor az angol kormány nevében lord Stanhope, az angol admirális első lordja, a hadkötelezettség bevezetéséről.

Páris. Rador. A szerdai francia lapok a kötelező katonai szolgálat angliai bevezetéséről írnak. A Le Jour, Echo de Paris szerint az egész francia nép nagy elismeréssel adózik Angliának azért az újabb erőszárazásért, amelyet a kötelező katonai szolgálat bevezetésével tett. A Le Journal szerint, ha Anglia abban a helyzetben lesz, hogy egy meginduló háború első napján már nagy katonai csapatokat vehet Európába, olyan haderőt, melylyel a világháború végén rendelkezett, úgy a központi hatalmak le fognak mondani a háborúról, mert az egyensúly a nyugati hatalmak és a szövetségeseik javára billen. Az Epoque szerint a háború lehetősége mindig eltávolodott, amikor Anglia és Franciaország kiműtatta erejét és elhatározottságát.

állapítja, hogy a Hlinka-gárdába olyan egyének kerültek be, akiknek semmi közük sincs a Hlinka-mozgalom szelleméhez és a gárda céljaihoz. Ezek az elemek az utóbbi időkben felforgató tevékenységet fejtettek ki és ezért a gárda főparancsnoka erélyes intézkedéseket határozott el. A gárda egyes tisztviselőit, akik nem tudták, vagy nem akarták magukat a fegyelemnek alárendelni, vagy a szlovák nemzet érdekeit a saját érdekeik szolgálatába állították megfosztották rangjuktól és közülük egyeseket őrizetbe is vettek. A főparancsnok elrendelte, hogy a gárdán belül megkezdett tisztogatási munkát erélyesen folytassák és minél előbb fejezzék be. Parancsot adott arra nézve, hogy a Hlinka-gárda tagjai a jövőben nem avatkozhatnak be a hatósági közegek hatáskörébe, nem vehetnek senkit őrizetbe és nem tarthatnak házkutatásokat.

A szlovák miniszterelnök Rómába Volosin Berlinbe utazik

Pozsonyi jelentések szerint Tiso, a szlovák kormány miniszterelnöke, május elsején Rómába utazik, ahol az olasz kormány több miniszterével folytat megbeszéléseket.

Ujabb jelentés szerint Volosin, a volt kárpátországi kormány miniszterelnöke, aki mint ismeretes, menekülése folyamán Aradon is tartózkodott, vasárnap a német birodalom fővárosába érkezett és jelenleg is ott tartózkodik.

Szerdán százan jelentkeztek Aradváros állampolgársági tájékoztató hivatalában

Utmutatás a benyújtandó iratokra vonatkozóan

A város közigazgatási szolgálata hivatalos tájékoztatásának megfelelően, amint azt részletesen ismertette az Aradi Közlöny, szerda délelőtt megkezdődött az állampolgári névjegyzékből 1924 évben kimaradt, de állampolgárságra jogosult egyének jelentkezése az aradi városházán. Minden munkanapon reggel 9—fél 2 óráig, kedden és pénteken délután 4—7 óráig működik a városi közigazgatási ügyosztály tájékoztató szolgálata, amelynek élén dr. Stojci Lazar hivatalfőnök áll, hogy minden érdeklődőnek részletes felvilágosítással szolgáljon. Ez a szolgálat a városháza első emeletén, a 103-as számú szobában működik. Itt megvizsgálják az összes érdeklődők valamennyi iratát, megállapítják, hogy milyen iratok megjelöltek a kérvényhez való melléklésre és hogy az érdeklődőknek milyen iratokat kell még beszerezniük. Első napon becsles szerint 100 érdekelt jelentkezett, akik közül azonban alig egy-kettőnek voltak rendben az iratai. Tájékoztatóképpen a következő felvilágosításokat közöljük a beszerzendő iratokra vonatkozóan:

A katonai szolgálatot igazoló könyveket nem kell sem eredetiben, sem hiteles másolatban mellékelni a kérvényhez, hanem elegendő, ha az érdekelt polgár bemutatja okmányát a közigazgatási ügyosztályon — a felvilágosításokat végző szolgálat vezetőjénél — mert itt, előre elkészített nyomtatványváltáson bizonylatot állítanak ki és ennek a bizonylatnak mellékelése elegendő. Ami az illetőségi bizonyítványt illeti, ennek

mellékelése nagyon fontos. Illetőségi bizonyítványt a városvezetőség készít külön kérelemre, ha a kérvényező mellékelni születési bizonyítványát, annak rendőrhatalmási igazolását, hogy 1918 decemberét megelőzően legalább négy évig élt megszakítás nélkül valamely, a jelenlegi Románia területén lévő községben és végül igazolja, hogy annak idején hozzájárult a közterhek viseléséhez. Az illetőségi bizonyítvány feltétlen nagy fontosságu igazoló okmányként támogatja a kérvényt, azonban a város közigazgatási szolgálata arra az álláspontra helyezkedik, hogy nem feltétlen kelléke az illetőségi bizonyítvány a beadandó kérelemnek. Adott esetben ugyanis elegendő az is, ha csupán az illetőség elnyerésének jogosultságát igazoló iratokat — születési bizonyítvány, a négyéves egyhelybenlakás bizonyítása és a közterhek viseléséről szóló igazolóirat — mellékelik a kérvényhez, mert ezek az okmányok is ugyanolyan elbírálásban részesülnek.

Végül annak igazolását, hogy a kérvényező nem optált idegen állampolgárságot, nem kell külön kérni, mert ezt hivatalból igazolja a városi közigazgatási szolgálat.

Egyelőre csupán az érdeklődők jelentkeznek és még nem érkeztek be kérvények a városi iktatóhivatalához. A kérvények benyújtásának utolsó határideje május tizenötödike, eddig az időpontig minden érdekeltnél fel kell használni ezt az alkalmat, amely lehetőséget kínál el nem ismert állampolgári jogaik érvényesítésére.

Szlovákia teljesen beleilleszkedik a „német élettér“-be

Pozsonyból jelentik: A csehszlovák állam felbomlása után önállóvá lett Szlovákia úgy bel-, mint külpolitikailag most keresi végleges berendezkedésének és elhelyezkedésének útjait. Ennek az utkeresésnek jellemző bizonyítéka két alábbi jelentésünk.

A „Slovenska Pravda“, a szlovák kormány felhivatalos lapja vezércikkét közöl az ország politikájáról. Kis ország vagyunk, írja a vezércikk, kisebb annál, semhogy önálló életteret követelhesünk magunknak. Érdekeink azt követelik, hogy egészen beleilleszkedjünk a német gazdasági élettérbe és reabizuk gazdasági életünk egész vezetését. Ettől függ állami életünk önállósága is. Van önálló kulturánk, külön nyelvünk és közigazgatásunk, de nem lehet önálló gazdasági létünk, mert erre az alapfeltételek hiányoznak.

Machi, a szlovákiai Hlinka-gárdák főparancsnoka erélyes tisztogatást rendelt el a gárda szervezetében. A szlovák sajtóiroda az üggyel kapcsolatban közleményt adott ki. Meg

Tüzesetek Aradmegyében

Az elmúlt nap folyamán négy tüzeset volt Aradmegye területén. Tűz pusztított Solymos Tibor földbirtokos Sikula közelében levő birtokán. Az istállóban alvó egyik béreslegény este petróleumlámpa fénye mellett olvasott. Eközben elaludt, a lámpa felborult és lángra gyújtotta a szalmát. A tűz rohamosan terjedt és csak nehezen tudták az istállóban elhelyezett állatokat kimenteni. Az épület nagyrésze a lángok martaléka lett. Az anyagi kár jelentős összegre rug.

Tűz pusztított Fekete Pál, Szentpál községbeli gazdálkodó házában is. A tűz a ház tetőzetét teljesen elpusztította. A tűz által okozott kár meghaladja a negyvenezer leit. — Ujváncsak tűz pusztított Cristea Ioan szentpáli birtokos házában gazdasági épületében is. A lángok itt is jelentős kárt okoztak. Ungureanu Vasile alsósimándi gazdálkodó egyik gazdasági épületében is tűz keletkezett. A lángokat azonban még idejekorán sikerült lokalizálni.

Bűnügyi zárlatot rendeltek el a volt temesvári időközi bizottság összes tagjainak vagyonára

Temesvár. A volt városvezetők visszaélési ügyében folyó büntető perrel kapcsolatban bűnügyi zárlatot rendeltek el az Augustin Coman professzor vezetése alatt működött időközi bizottság összes tagjainak vagyonára. A biztosítási zárlat összege tizenhét és félmillió lei.

Hasonlóképpen zárlatot rendeltek el Adrian Suciu, a mérnöki hivatal volt mérnöke, Kuedel volt városi főkönyvelő, Giugea volt osztályfőnök és Iotcu volt mérnöki hivatali tisztviselő vagyonára.

Összeállítják Aradon a légoltalmi kiképzésre kötelezettek kimutatását

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a légvédelmi törvény intézkedéseinek megfelelően Aradon még mintegy 45-000 lakost kell légvédelmi kiképzésben részesíteni, mert a törvény minden 7-60 évig terjedő lakos számára előírja a légvédelmi oktatás kötelező voltát. Ezek szerint, miután az oktatási kötelezettség egyaránt vonatkozik a férfiakra és nőkre, mintegy 70-000 emberre terjed ki a törvényes intézkedés, ezek közül pedig csupán 25.000 nyer rendszeres légvédelmi oktatást a különböző tanfolyamok és előadások során. A város légoltalmi hivatala a kérdés átvizsgálása után elhatározta, hogy először is megállapítja: személy szerint kikre vonatkozik Aradon a légoltalmi kiképzés kötelezettsége. Ennek érdekében

a városi légoltalmi hivatal néhány tisztviselője a népesedési hivatal nyilvántartásában állítja össze a 7-60 évig terjedő aradi lakosok kimutatását és csak ennek elkészültekével történik meg az osztályozás, hogy ki, hol részesül majd légoltalmi oktatásban.

Albizottságot küldött ki a magyar felsőház és képviselőház egyesített bizottsága

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház és felsőház együttes bizottsága a zsidó javaslat ügyében felmerült ellentétek kiegyenlítése céljából délelőtt együttes ülést tartott. Az ülésen a két ház mintegy háromszáz tagja jelent meg, miután úgy az egyik, mint a másik bizottság 150 tagból áll. Jelen volt az ülésen Teleki Pál gróf miniszterelnök, Keresztes-Fischer belügyminiszter, Tasnády Nagy András igazságügyminiszter és Antal István államtitkár. Töreky Géza nyitotta meg az együttes ülést, majd Makay János a képviselőház és gróf Bethlen Pál a felsőház álláspontját ismertette. Utána Ivády Béla, Glattfelder Gyula és még többen szólaltak fel, majd szünet következett. Ezután ismét többen szólaltak fel és végül Tasnády Nagy András igazságügyminiszter emelkedett szólásra. Hangzott, hogy a két bizottság azért jött össze, hogy a megegyezést keresse a két ház között. Már pedig ilyen megegyezést létrehozni egy olyan bizottságban, amelyben több, mint 300 tag foglal helyet, ugyszólván teljesen lehetetlen. Ezért gyakorlati módot kell keresni ennek elősegítésére és ezért javasolta, hogy a tárgyalás megszakitásával úgy a képviselőház, mint a felsőház bizottságát egy-egy 10-10 tagból álló albizottságot küldjenek ki és ez az albizottság tegyen javaslatot a végleges megegyezésről. Az összeegyeztető bizottság az igazságügyminiszter javaslatát elfogadta és megválasztotta az albizottságokat, amelyek délután 5 órakor ülnek össze újabb ülésre. A nagy bizottság csütörtökön tartja meg újabb ülését.

Párisba érkezett Gafencu külügyminiszter

Hivatalos jelentés a londoni tárgyalásokról — Magyaránnyu kölcsönt folyósít Anglia Romániának

London. Gafencu külügyminiszter a tegnapi nap folyamán tanácskozott az Egyesült-Államok nagykövetével, valamint a görög és a lengyel követtel. A román követség tegnap este diszvacsorát adott, amelyen résztvettek lord Halifax angol külügyminiszter és Hore Belisha hadügyminiszter is.

A Press Association értesülése szerint Gafencu külügyminiszter tárgyalásai főleg katonai és politikai téren mozogtak. A tárgyalásokról ma adnak ki hivatalos jelentést.

A kiszivárgott hírek szerint szóba került az angol szavatosság kérdése, valamint a Romániának nyújtandó fegyverkezési hitel ügye is.

A Press Association még úgy értesül, hogy a Bucurestibe érkezett angol kereskedelmi kül-

dötség szabályozni fogja az angol-román árucseré forgalmát, az angol iparcikkeknek Romániába való szállítását is.

Gafencu külügyminiszter ma elutazott az angol fővárosból.

A Havas távirati iroda jelenti: Gafencu román külügyminiszter szerdán este 23 órakor érkezett meg Párisba. Csütörtökön délelőtt 11 órakor a román külügyminiszter az Ismeretlen Katona síremlékére koszorút helyez. Délben 13 órakor Bonnet külügyminiszter vendégül látja Gafencut. Pénteken a francia külügyminisztérium ebédet ad Gafencu tiszteletére, amelyen a kormány tagjai és számos diplomáciai és politikai kiválóság lesz jelen.

Gafencu külügyminiszter szombaton este a francia fővárosból Romába utazik.

Tizenkétegy milliárd leies angol kölcsön Romániának

Az olasz Lavoro Fascista azt írja, hogy „London valóságos aranyesőt hullatott Bucurestire”. Az olasz lap értesülése szerint, a Romániának nyújtandó és eredetileg 2 és félmillió fontban megállapított kölcsön összegét 6 millió fontra emelték fel. A ma reggeli bucuresti-i lapok nagy örömmel közlik azt a londoni jelentést, amely szerint Gafencu külügyminiszternek londoni tárgyalásai során sikerült az eredetileg két és félmillió fontos kölcsön összegét hatmillióra felemelni. Hatmillió font az angol valuta mai árfolyama mellett, közel 12 milliárd leinek felel meg, tehát igen tekintélyes összeg, amelynek segítségével kormányunk jelentős feladatokat oldhat meg. A kölcsön feltételeiről és részleteiről még nem érkezett jelentés.

Londonból jelentik: Gafencu Grigore külügyminiszter szerdán délután 16 óra 30 perckor elutazott Londonból Párisba. A külügyminiszter bucsuztatására a Victoria pályaudvaron Halifax lord angol külügyminiszter, Corbin londoni francia nagykövet, Rüstü Arras török követe és Simopoulos görög követe jelentek meg. Gafencu elutazása előtt a Press Association munkatársa előtt a következőket mondta:

— Angliai látogatásom eredménye kielégítő volt. Boldoggá tett az a szívélyes fogadtatás, amelyben részesítettek.

Párisból jelentik: Gafencu külügyminiszter párisi látogatása alkalmából azt írja a Jour, hogy ez alkalommal nem a francia-román kapcsolatok ügyét tárgyalják meg, mert Páris és Bucuresti viszonyában semmi tisztázásra váró kérdés nincs. Elsősorban Románia szomszédaival, így Magyarországgal, Jugoszláviával, Bulgáriával, a Szovjet- és Lengyelországgal fennálló viszonyt fogják megvitatni. A francia diplomácia azon fáradozik, hogy Románia és szomszédei között új kapcsolatokat hozzon létre.

London. (Rador.) Grigore Gafencu, a román külügyminiszter szerda reggel újabb megbeszélést folytatott Halifax lorddal. Ezzel a Gafencu londoni tanácskozásai befejezést nyertek és ebből az alkalomból a következő szövegű hivatalos közleményt adták ki:

Románia külügyminiszterének londoni látogatása kitűnő alkalom volt arra, hogy Grigore Gafencu az angol miniszterelnök, va-

lamint a külügyminiszter között megbeszéléseket folytassanak. A tanácskozások alatt mindkét részlől legnagyobb őszinteség és szívélyesség nyilvánult meg és ez a tény alkalmat szolgáltatott annak a teljes egyöntetűségnek a kifejezésére, amely a két ország folyó ügyeivel összefügg.

Megkezdődtek a román—angol kereskedelmi tárgyalások

Bucuresti. Ma reggel összeült a román—angol kereskedelmi bizottság. Az ülésen Bujoiu nemzetgazdasági miniszter elnökölt.

De Monzie francia miniszter varsói tárgyalásai

Varsóból jelentik: De Monzie francia közügyminiszter szerda délelőtt egyórás megbeszélést folytatott Rydz Smigly tábornaggal. A megbeszélésen Noel varsói francia nagykövet is jelen volt. A szívélyes mederben lefolyt tárgyalás megoldást hozott egész sereg olyan kérdésben, amely a francia közügyminiszternek Varsóba történt érkezésekor még megoldatlan volt. Mielőtt De Monzie a lengyel fővárosból elutazott volna, a Havas-ügynökség munkatársának a következőket mondta:

— A két ország között amilyen biztos egyezmények vannak életben, amelyek nem képezhetik vita tárgyát. Lengyelországot szívemben igen kellemes érzésekkel hagyom el.

London—Bucuresti légi járatot terveznek

Londonból jelentik: A Havas-ügynökség híradása szerint a közeli jövőben az alsóházban kérni fogják, hogy az angol légi hálózatot Középeurópában egészen Bucurestig hosszabbítsák meg. Az illetékes tényezők szerint Anglia számára nagy jelentőséggel bír a Bucurestivel való légivonal megteremtése.

Megkötötték a szerb—horvát egyezményt

Budapest. A délutáni lapok jelentése szerint a szerb—horvát egyezményt megkötötték és ma írják alá a Federatív Délszláv állam alapokmányát.

Belgrád. (Rador.) Cvetkovics miniszterelnök ma Zágrábba utazott. Jugoszláv kormánykörökben azt hiszik, hogy a szerb—horvát megegyezést csütörtökön írják alá.

„URANIA-PREMIERMOZGO” TEL.: 12-32
MA UTOLJÁRA!
JEANETTE MACDONALD és EDDY NELSON
3-kor mérs. ifj. előadás. Szerelmesek c. színes vígjátékja

Holnap premier!

Az 1939-es évad legkiemelkedőbb francia filmsikere!
5-ik hónapja páratlan sikerrel fut Párisban!

E. ZOLA: **ÁLLAT AZ EMBERBEN**

c. v. lág. láger a „Rougon—Macquart” regényciklusból.

Lep'ezel'entit, őszintén, a naturalisztikus irányzatok hívein táruul fel előttünk az alkoholista apát bünsírt színevel az átöröklődés elfojtott és kiborult szonvedélyhullámzásában vergődő ember tragikumát.

JEAN GABIN és SIMONE SIMON

Rendezte: Jean Renoir. („La Grand Illusion” rendezője.) **Csak felnőtteknek!**

Hitler beszédének előestéjén

Lázás tárgyalások folynak az európai fővárosokban

Hivatalos jelentés a berlini német—jugoszláv tárgyalásokról — Horvát miniszterek a belgrádi kormányban — Ciano gróf tárgyalásai Varsóval és Madriddal

Berlin. Ribbentrop német külügyminiszter tegnap este az Esplanade-szállóban ebédet adott Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter tiszteletére. Ribbentrop rövid beszédében kifejezést adott annak a reményének, hogy a mostani nyílt megbeszélések hozzá fogják járulni a Németország és Jugoszlávia közötti sokrétű kapcsolatok politikai, gazdasági és kulturális téren a bizalomteljes együttműködés további kimélyítéséhez. Ez az együttműködés, amelyet az ujonnan létesült szomszéd-ság szerencsésen támaszt alá, teljes mértékben biztosítja a két ország közötti baráti viszony további gyümölcsöző kialakulását.

Cincár-Markovics külügyminiszter válaszában többek között ezeket mondotta:

— Nekünk is őszinte kívánságunk, hogy tovább fejlesszük a két szomszédország együtt működését, kimélyítve a német és jugoszláv nép kölcsönös baráti viszonyát, mind a saját érdekünkben, mind a béke érdekében, amelyet a jugoszláv kormány valamennyi szomszédjával a legőszintebben kíván és amelynek már eddig is annyi látható bizonyítékát adta.

Tegnap az esti órákban a következő hivatalos közleményt hozták nyilvánosságra: Ribbentrop birodalmi külügyminiszter kedden délután 18 óra 30 perckor fogadta a német kormány meghívása következtében Berlinben tartózkodó Cincár-Markovics dr. jugoszláv külügyminisztert. A két külügyminiszter a Német országot és Jugoszláviát közvetlenül érintő kérdéseket vitatta meg. A tanácskozások rendkívül barátságos atmoszférában folytak le és azokon a két állam felfogásának messzemenő egyformaságát állapították meg. A két országot érintő összes kérdéseknél a nézetek és az ügyek lényegéről a felfogások teljes azonosságát állapították meg.

A lapok kiemelik, hogy a hivatalos nyilatkozat két alkalommal is megemlíti, hogy Ribbentrop és Markovics csak az országokat közvetlenül érintő kérdésekről tárgyaltak. Más országokat érintő nemzetközi problémákról ügylátszik, nem esett szó.

A német sajtó a német—jugoszláv tárgyalásokról

A Börsenzeitung Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter látogatásával kapcsolatban azt írja, hogy a berlini látogatás, éppen úgy, mint a velencei találkozó azt mutatja, hogy Jugoszlávia a berlini új egészséges rendezés érdekében a Velencében megteremtett alapot Ribbentrop és Cincár-Markovics megbeszélései még jobban kiszélesítik és megerősítik. Jugoszlávia mindenben hozzájárul a békés építő munkához.

Az új jugoszláv kormányban két miniszteri tárcát kapnak a horvátok

Belgrád. Jugoszláv politikai körök a horvát kérdés megoldásával kapcsolatban lázas tevékenységet folytatnak. Ezzel egyidejűleg az új kormány megalakítását illetőleg is megindultak a megbeszélések. Pál jugoszláv régensherceg Cvetkovicsal tárgyalt. Beavatott helyről származó értesülés szerint, a pénzügyi és igazságügyi tárcát horvátokkal fogják betölteni. Ugy tudják, hogy a horvát parasztpárt részéről Kossutics és Tutej lépnek a kormányba. Ezzelegyidejűleg a horvátok egyik vezető emberét zágrábi bánnak nevezik ki.

London. A Daily Telegraph berlini jelentése szerint Ribbentrop német külügyminiszter rendkívül elfoglaltságára való tekintettel egyelőre nem fogadhatja Henderson berlini angol nagykövetet, aki még Hitler pénteki beszéde

előtt óhajtott volna átadni azokat a rendkívül fontos üzeneteket, amelyeket Londonból hozott magával. Német politikai körökben utalnak arra, hogy a jugoszláv külügyminiszter látogatása, valamint a magyar államférfiak küszöbön álló berlini útja és a hétfőre eső május elsejei ünnepség miatt Ribbentrop valószínűleg csak kedden lesz abban a helyzetben, hogy Henderson rendelkezésére állhasson, tehát Hitler beszéde után. Hangoztatják, hogy a találkozás végleges időpontjáról még nem történt döntés. Abban az esetben, ha személyes találkozásra nem kerülhet sor, Henderson írásban

nyújtja át a német kormánynak a magával hozott üzenetet, amennyiben Halifax külügyminiszter erre utasítást ad.

Az olasz külügyminiszter hosszabb megbeszéléseket folytatott a lengyel nagykövettel

Ciano gróf olasz külügyminiszter kedden hosszús tanácskozást folytatott Lugosovszky lengyel nagykövettel. Jó forrásból származó hír szerint a szivélyeshangu megbeszélésen a nemzetközi helyzetet tárgyalták meg, különös tekintettel a legutóbbi velencei olasz—jugoszláv megbeszélésekre.

Lengyelország melegegését tolmácsolta az olasz—jugoszláv együttműködés folytatása és a Jugoszlávia és Magyarország közötti enyhülés kilátásai felett.

Az Osservatore Romano jelentése szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter május havában Berlinbe látogat el. Ugyanakkor a Havas francia hírszolgálati iroda arról tud, hogy az olasz külügyminiszter május hónap közepe táján Madridda is ellátogat.

Járványosztály épül az aradi központi kórházban

Aradváros vezetősége 300.000 leies rendkívüli hitellel támogatja a nagyjelentőségű intézmény megvalósítását — Tripa Mihai gépüzemigazgató javaslatai

Cotioiu Romuald dr., Aradváros főorvosa szerda délelőtt felkereste Vlad Alexandru tábornok polgármestert, akinek előterjesztette jelentését a már régen tervezett kórházi járványosztály megvalósításának halaszthatatlan sürgősségéről. Elmondotta a főorvos, hogy a meleg időszak közeledtével ismét napirendre kell hoznia a járványos betegségek leküzdésénél nélkülözhetetlenül szükséges egészségügyi szolgálat ügyét, mert a nyári járványok idején eredményes járványellenes küzdelemről más-képpen nem kezeskedhetik a közegészségügy érdekében különben mindent elkövető főorvosi hivatal. Lehetetlenség, hogy olyan nagy város, mint Arad, járványkórház és a járványok leküzdésére szervezett különleges szolgálat nélkül álljon és éppen ezért az egészségügyi szolgálat a nemzetegészségügyi miniszterium támogatásával, az Eforia Sanitara terhére költ ségvetést készített a központi kórházban létesítendő járványkórház épületének felépítésére.

Vlad Alexandru tábornok polgármester nagy megértéssel és figyelemmel hallgatta a vezetőfőorvos előterjesztését és kijelentette, hogy mindenben igazat ad az egészségügyi szolgálatnak. A városvezetőség lehetőség szerint támogatni kívánja a járványkórház gyors megvalósítását és ezért a központi kórház új osztályának felépítéséhez 300.000 leies rendkívüli hitel nyitásával járul hozzá. Ennek megfelelően, a tábornok polgármester már rendelkezést is adott ki, hogy a pénzügyi szolgálat hajtsa végre a főorvosnak tett ígéretét.

Különbön ugyancsak szerda délelőtt Tripa Mihai, a városi közüzemek igazgatója felkereste dr. Cotioiu Romuald városi főorvost, akivel részletesen megbeszélte azokat az egészségügyi megvalósításokat, amelyek a főorvosi hivatal munkatervében, a város közegészségügyi szolgálatának fejlesztése érdekében szerepelnek s amelyeknek gyakorlati keresztülvitele a közüzemek hatáskörébe tartozik. Elhatározták, hogy a Fabius-uccai iskolánál korszerű közkutató és illemhelyet létesítenek. Közvetlenül a Renasterei és az Archangel-uccákba is. Megállapodtak abban is, hogy az összes élelmi szerárúsításra szolgáló piachelyeket, minden mást sorrendben megelőző sürgősséggel kikö-

vezik, illetve megfelelő burkolattal látják el. Az Obor vásártéren két közkutat létesítenek, ezenkívül pedig számos kisebb megvalósításra is sor kerül. Ősszel új betegszállító gépkocsit vásárol a város, ami szintén egyik előterjesztése volt a főorvosi hivatalnak. Tájékoztatta Tripa Mihai üzemigazgató Cotioiu Romuald dr. főorvost a szemétszállítási szolgálat megszervezéséről és számos egyéb egészségügyi vonatkozású üzemi szolgálat ügyviteléről is.

Mentesítsék a padokat a városi illeték alól

Kaptuk a következő levelet:

Iria meg Szerkesztő Ur, hogy sok szó esik mostanában, különösen öreg nyugdíjasok között arról az új rendszerről, amelyet a város pénzügyi szolgálat a fűtvonalon bevezetett. Jegyszédő járja végig ezeket a padokat és riasztja el a tavaszi napsütésben békésen sütkérező, jobbra földj javakban nem dussakodó idősebb urakból, délutánonként néhány idősebb nénikéből álló községet. A korzó feletti oldalon kettő, a tuloldalon egy lel fizetendő a padokon való üldögélés megváltása címén. Mindenki megérti a városvezetőség erőfeszítéseit, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel elő kívánja teremteni a város ügyviteléhez szükséges összegeket, de engedtettség meg nekünk, idős aradi polgároknak, hogy megjegyezzük: az a néhány ezer lei bevételi többlet, amit ezek a padilletékek jelenthetnek, nem éri meg azt a sok bosszúságot és kellemetlenséget, amit azoknak körében okoz, akik bizony az egy-és két leiket is nagyon megnézik mielőtt kiadják, mert hiszen nem igen bővelkednek még ebben sem. Higyje el a városvezetőség, méltánvós és emberséges megnyilatkozás lenne, amit igazán csak a történetek után tudnánk értékelni, ha a város egyszerűen és jószívuén törölné ezt a bevételi forrást, megszüntetve az egy és két leiek bevételezését. Ha ez nem lenne lehetséges, talán legalább annyit tehetnének, hogy a korzó oldalán lévő padok illetékét egy leire mérsékeljék, a másik oldalon lévő padokat pedig illetékmentesítsék. Sok hála aradi polgár venné köszönettel tudomásul ezt a megértésről tanuskodó gesztust... (Aláírás)

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

CORSO-MOZGO

Péntektől kezdődőleg!

Az utolsó évek legnagyobb filmalkotása. Egy film, amit százezren csodáltak. Izgalmasabb, szebb, gigantikusabb, mint a „Robin Hood”.

A „FEKETE SAS”

A doni kozákok elkeseredett harca.

A Nemzeti Gárda létesítéséről szóló királyi rendelet intézkedései

Kik lehetnek a Nemzeti Gárda tagjai — Kinevezték a Nemzeti Gárda vezetőit

Bucurestiből jelentik: A bucurestii lapok most közlik a Nemzeti Gárdák működését és szervezetét szabályozó királyi rendeletet, amely a következő fontosabb részleteket tartalmazza:

A Nemzeti Gárda létesítése a Nemzeti Újászületés Frontjának szervezéséről szóló törvény végrehajtási utasításának értelmében történt és a Gárda a Front kiegészítő alakulata, melynek rendeltetése a következő: a) Minden társadalmi osztályban terjessze a Front politikai elméletének eszméjét, b) Tájékoztassa a Front szerveit az ország hangulatáról és a közérdekű problémákról, c) mint a Front rendfenntartó szervezete teljesítsen szolgálatot mindennemű ünnepség és Front-rendezvények alkalmával, d) együttműködjék a már meglévő szervezetekkel a lakosságnak légoltalmi előkészítésében, e) együttműködjék a Straja Tárii és a társadalmi szolgálat, vagy bármely másik állami szerv olyanirányú kezdeményezésével, amely azonos, vagy hasonló ezeknek célkitűzéseivel, f) háború esetén nem mozgósított tagjaival együttműködjék a katonai hatóságokkal a közrend és nyugalom fenntartása tekintetében.

A Nemzeti Gárdát egy parancsnokló tábornok vezeti, akit királyi rendelettel neveznek ki a hadsereg volt tényleges tábornokai közül, aki szolgálati ideje alatt kitüntette magát. A kinevezés a Front előterjesztése alapján történik. A parancsnokló tábornok helyettesítése csak a minisztertanács elnökének alaposan indokolt jelentése alapján eszközölhető. Különben a parancsnokló tábornok a Front legfőbb nemzeti tanácsának jogszerinti tagja. A Gárda vezetésének irányelveit a Front igazgatósága határozza meg, a parancsnokló tábornoknak pedig munkájában vezérkar segítkezik, amelynek főnökét szintén királyi kézirat tal nevez ki, a tényleges haderő volt ezredesei közül. A vezérkar összetétele: *titkári szolgálat, szervezési szolgálat és propagandaszolgálat, kiképzési és nevelésügyi szolgálat, tanulmányozási és együttműködési szolgálat, felügyeleti szolgálat s adminisztrációs szolgálat.*

Egységek szempontjából a Gárda a következőképpen tagozódik: falusi, járási, megyei és városi egységek. Általában a városi egységek központokra és alközpontokra tagozódhatnak. Az egységek vezetőit a Front tekintélynek örvendő tagjai közül, lehetőleg a hadsereg volt tisztjeinek, vagy tartalékos tisztek sorából nevezik ki. A fővárosi, tartományi, megyei parancsnokokat királyi rendelettel, az összes többi parancsnokokat a parancsnokló tábornok rendelkezése alapján nevezik ki. Előzőleg a parancsnokoknak sikerrel kell elvégezniük a megfelelő szaktanfolyamot. Az egységek parancsnokai a meghatározott rangjelzéseket viselik és szolgálati rangfokozat szerint való beosztásuk a következő: községi parancsnok, mezővárosi egység parancsnoka, városi alkerületi parancsnok, járási parancsnok, városi központi parancsnok, megyei parancsnok, fővárosi kerületi parancsnok, a fővárosi egységek és tartományok egységeinek parancsnokai. A rangváltoztatás előléptetéssel történik, a parancsnokok pedig a költségvetésnek megfelelő javadalmazást élveznek.

A Gárda létszámmállománya kétféle megkülönböztetés alapján áll: a) rendelkezésre álló állomány és b) kiegészítő állomány. A rendelkezésre álló állomány tagjai alkotják az egységek sejtjeit, a másik csoport tagjaival egészítik ki szükség esetén a létszámot. A jelentkezés önkéntes és a felvételt a parancsnokló tábornok által meghatározott feltételek szerint az egységparancsnokok eszközlik. A belépés jóváhagyása csak ideiglenes jellegű és végérvényessé egy év elmúltával válik, amely idő alatt a Gárda tagjait különböző próbáknak ve-

tik alá. A Gárda tagjai számára a következő feltételeket írják elő: *legyen a front tagja, alkalmasnak találtassék, legalább 23-ik életévét betöltött legyen, de ne haladja meg az ötvenet, tudjon románul írni és olvasni és társadalmi magaviselete iránt ne merülhessen fel kifogás, ami a multra is vonatkozik.* A gárda tagjai a Front egyenruháját viselik megfelelő megkülönböztető jellel, amit később határoznak meg és napi ellenszolgáltatás jellegével nyerneik díjazást, csakis a Gárdának végzett szolgálataikért olyan esetekben, amikor ezirányú kötelezettségük megszokott tevékenységüktől elvonja őket, vagy ha lakhelyükről el kell távozniuk. Külön irodai személyzet látja majd el a vezérkar szolgálatainak, a parancsnokságoknak és az alcsoportoknak ezirányú munkáit. *A hivatali munkát is kizárólag fronttagok végezhetik.*

Részletesen intézkedik a királyi rendelet a Nemzeti Gárda költségvetéséről, majd a Gárda működését szabályozza. Külön gondoskodás történt a parancsnokok és az egységek kiképzéséről, meghatározza a királyi rendelet az eskümintát, a köszöntés módját és a büntetéseket, amelyek közül a legenyhébb a szóbeli, vagy írásbeli megróvás, a legsúlyosabb pedig a szolgálatból végleges kizárás.

Ugancsak királyi kézirat jelen meg a különböző parancsnoki kinevezésekről is, amelyeknek főbb részletei a következők: Az országos vezérkar főnöke *Popovici Gheorghe* tartalékos ezredes, a bucurestii Gárda parancsnoka *Ciocalteu Alexandru* tartalékos ezredes, Temes-tartomány egységeinek parancsnoka *Madamcovi Nicolae* tartalékos ezredes, aki hosszú ideig Aradon fellesített szolgálatot, Aradmegye Gárda-parancsnoka *Jonescu Nicolae* tartalékos ezredes, Temesmegye parancsnoka pedig *Jonescu Radu* tartalékos alezredes. A királyi kézirat végrehajtására a minisztertanács elnöke nyert megbízást.

Az Uralkodó szavai a francia nagykövethez

Románia célja a béke fenntartása és az ország függetlenségének biztosítása

Bucuresti. Thierry francia nagykövet Ülésege II. Carol királynál tett bemutatkozó látogatásán az uralkodó a következő beszédet intézte a nagykövethez:

— Nagy örömmel veszem át Öntől meghívó iratait, amelyek alapján mellém rendelték ki Önt, mint Franciaország romániai nagykövetét. Boldog vagyok, hogy a francia követséget nagykövetséggé léptették elő, mert ez azt jelenti, hogy

országom megszerezte a civilizált országok részéről a megbecsülést és az elismerést.

Franciaországnak ez a gesztusa, amely éppen akkor vált nyilvánvalóvá, amikor Románia első uralkodójának századik születésnapját ünneplik, mélyen meghatott, mert egyetlen román sem felejtetheti el III. Napoleon császárnak azt a szerepét, amellyel az európai udvarokban elismertette a független és szuverén Romániát. Miként Ön is megállapíthatja,

Románia elhatározott szándéka a békefenntartásnak és az ország függetlenségének és tekintélyének biztosítását célzó politikát folytatni.

Ezért van az, hogy országunk minden barátjának megnyilvánulást a legnagyobb örömmel fogad és ez a baráti érzés észlelhető volt az Ön beszédében is. A kulturális és gazdasági egyezmények, amelyek országaink között fennállanak, tanubizonyosságát adják annak a barátságunk, mely annyira évtől füzi hazánkat egymáshoz. Meg kell, hogy köszönjem nagykövet urnak szíves szavait és nagyrabecsülésemnek adok kifejezést az Ön személynél, azért a fontos küldetésért, melynek végrehajtását Önre bízták. Ön már ismer bennünket és tudja azt is, hogy

a szeretet, amelyet Franciaország iránt érzünk, sokkal nagyobb kezeség, mint az adott szó

és biztosíthatom a magam és kormányom részéről a legteljesebb támogatásunkról. Még egyszer köszönöm jókívánságait és kérem fogadja részéről is ugyanezen jókívánságokat Franciaország számára és azt kívánom, hogy együttműködésünk a legbékésebb szellemben történjen.

E héten nyílik meg a

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Április 28-tól május 8-ig tart

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével. Saját rádióleadó állomás. Divatszínház. Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50% utazási kedvezmény

Érvényes: Magyarországon Budapestre április 18-tól május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi allamban érvényes vasuti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti. Érvényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében

vizummentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárvizum május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. **Vásárigazolvány** egyenként 120 leiért kapható az „Europa—Románia” (Sándor könyvkereskedés) utazási iroda és a **Wagons Lits-Cook** összes iroda fiókjainál.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Dohányzási csodák

a newyorki világkiállításon

Newyorkból jelentik: Az amerikalak sok mindenre ráérnek a világkiállításra való lázas készülődésük közben is. Ezt bizonyítja a dohányosok nemzetközi nagygyűlése, amely most nyílt meg a Broadway egyik nagy áruházának külön termeiben. A legnagyobb sikere a dohányzás tökéletesítését célzó találmányok bemutatásának volt. Mindjárt az első között kell megemlítenünk Tamás István magyar író papírnélküli cigarettáját (a papírburkolat dohánylevelekből készült, áttetsző hüvely helyettesíti, amely idekint már közismert). De a többi feltaláló is kitért magáért. Egy kanadai kémikus olyan cigarettákat mutatott be, amelyeknek füstszíne változó. Az ózonnal illatosított dohány ugyancsak lelkes barátokat szerzett. A dohányrétegen elektromosság segítségével ózont vezetnek át; az ilyen ellárással preparált dohánylevelek aztán, akár szivar, akár szivarka formájában, bődtelők a legmegízeltőbb Chesterfield-nél, vagy Gold Flagenél is. A pálmát azonban az elektromos pipa vitte el. Ennek formája ugyanolyan, mint a közönséges, csak hogy kupakjának mélyén apró nyílásokat enged át a levegőt. Ha a dohányos megfőti a pipát, először megnekedesíti az elemet, majd több mélyebb szippantást tesz. Erre az elem fokozatosan átmelegedik és meggyújtja a fölébe halmozott dohányréteget. Ennek az újításnak az az előnye, hogy a világos uton előállított melegedés kiválasztja a dohányból a nikotint s így a pipásoknál is meg van oldva a nikotinmentesítés kérdése. A newyorkiak mindamellett némi kételkedéssel fogadják az elektromos pipát, mert nem hiszik, hogy a világ gyufa- és öngyújtógyárosaival bele fognak egyezni a veszedelemes találmány tömeges gyártásába.

— ZÜRICH I TÖZSDEZARLAT: Páris 11.79, London 20.83 és fél, Newyork 445.12, Brüsszel 75.00, Milánó 23.42 és fél, Amszterdam 236.70, Berlin 178.50, Szófia 5.40, Varsó 84.00, Belgrád 10.00, București 3.25.

— A légügyi miniszter szemleltette Aradon. Paul Teodorescu tábornok, légügyi és tengerészetiügyi miniszter vasárnap Aradon járt és megtekintette az itteni garnizon légvédelmi alakulatait.

— Anglia ratifikálta az európai Duna-bizottság egyezményét. Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i angol követ a külügyminiszteriumban ma nyújtotta át kormányának jóváhagyását a Sínaiában 1938. augusztus 18-án a Duna-bizottságban szereplő hatalmak között létrejött megegyezés tárgyában. Ugyanekkor a brit kormány ratifikálta a Németországgal kötött azon egyezményt, amelynek értelmében az 1939. március 1-én betépett az európai Duna-bizottságha.

— Abesszínia elfoglalásának harmadik évfordulója. Rómából jelentik: Abesszínia elfoglalásának harmadik évfordulója alkalmából nagyszabású katonai parádé lesz az olasz fővárosban. A katonai díszfelvonuláson részt vesznek mindazok a katonai alakulatok, amelyek tevékeny szerepet vittek az abesszíniai hadjáratban.

— BIRTOLON AUREL UT KINEVEZÉSEI. Jeltettük, hogy az aradi mezőgazdasági kamara elnökévé a kormány Birtolon Aurel nyugalmazott őrnagyot, volt főispánjelölt nevezte ki. Ugyanazon napon a kitűnő gazdasági szakember még két kinevezést kapott. Kinevezték a legjobb mezőgazdasági tanács és a legjobb erdészeti tanács rendes tagjává is.

— Az angol, francia és holland zsidóság a palesztinai bevándorlás korlátozása ellen. Londonból jelentik: Az angol, francia és holland zsidó hitközségek a skandináv-államok hitközségeivel együtt kongresszust tartottak, amelyen megjelentek a kiküldött delegátusok Brodaczko tanár elnöklelte alatt. Megvizsgálták Anglia palesztinai politikáját és magukévá tették a „kerékasztal-konferencia” zsidó delegátusainak határozatát, amely elutasított minden olyan javaslatot, amely azt célozza, hogy a Palesztinában élő zsidó lakosság kisebbséggé váljon. Tiltakozott az ellen is a kongresszus, hogy a kolonizációt megszüntessék.

— Róma kormányzója Berlinben. Berlinből jelentik: Colonna herceg, Róma kormányzója ma ötnapos hivatalos látogatásra Berlinbe érkezett.

— A POSTA UTJÁN IS LEHET VÁLTÓKAT ÓVATOLTATNI. Az új postaszabályzat, amely április elsején lépett életbe, többek között bevezette a kereskedelmi értékek behajtásának szolgálatát is. A posta azonban nemcsak behajtja az értékeket, hanem azokat meg is óvatoltathatja, sőt az értékeket be is váltja, azokat elfogadja, behajt mindentéle nyugtát a megbízó felek számára. A posta után behajthatók egyszerű váltók, a saját rendeltetűre szóló váltók, kisorsolt kötvények és járadékok, sorsjegyek, szelvények, biztosítási kötvények, utalványok stb. A postalgazgatóság elhárít minden felelősséget magától az óvásköteles értékek behajtása tekintetében, ha az okirat nincs megfelelően bélyegezve. Az óvás eszközöléséért a posta külön 10 leies illetéket számít fel 10 ezer lei értékig ezenfelül értéknél pedig 20 leit a szabályzathoz mellékelt táblázatban meghatározott óvásdíjakon felül. Ezek az óvásdíjak váltakoznak, aszerint, hogy mennyi az érték és hogy az ország milyen részében kell felvenni az óvást.

Felébredt

Délafrika Csipkerózsikája

A transvaali Rietfontein-i idült betegek körében Swanepoel Anna — Délafrika Csipkerózsikája — felébredt negyedszázados álmából. Hatéves volt, midőn elaludt és tizenkilenc éven át fektült a kórház ugyanazon ágján. Kóros állapotát az orvosok pajzsmirigydaganatnak tulajdonítják. A jelenleg harmincegyes nő szellemi fejlettsége olyan, mint egy hatéves leányké, nem tud írni-olvasni, mert sohasem járt iskolába, gyermekesen beszél és egész nap babáival játszik.

— Nagybánya határában az új bányákban is megkezdődött a termelés. Megirtuk, hogy évekkal ezelőtt a Petrosani szénbányatársulat érdekkörét az aranybányászatra is kiterjesztette. A társulat Nagybánya határában hatalmas aranyterületeket vásárolt és a város közelében, többszázmillió befektetéssel ércfeldolgozó üzemet épített. Az üzemet a legújabb rendszerű gépekkel szerelte fel. Az aranytermelés azonban — háromévi szakadatokon kísérletezés után — csak most indult meg. A Petrosani egyszerre három bányában kezdte meg az aranyérc kiterjesztését. A különböző helyeken levő aranybányákat a föld alatt folyóvízzel kötötték össze. A folyosókban megépített vasuton Nagybányára szállítják az ércet, amelyet az új üzemben dolgoznak fel. A Petrosani Nagybánya gazdasági életébe új vérkeringést hozott.

— A községi rendőr agyonlőtte a községi jegyző cselédleányát, mert az lopással gyanúsította. Temesvárról jelentik: Bakova községben Eipert Adam községi rendőr szolgálati revolverével agyonlőtte Tabar Katalint, a községi jegyző cselédleányát. Tabar Katalin haragos viszonyban élt a községi rendőrrel, akit megbizhatatlannak és veszedelmes embernek tartott. December havában tolvaj járt a jegyző pincéjében és onnan egy korsó bort lopott. A csendőrség nem tudta a tolvajt kinyomozni. A jegyző cselédje pedig Eipert gyanúsította a lopás elkövetésével. A rendőr felelősségre vonta ezért a cselédleányt, aki erre a szemébe mondta a vádat. Eipert erre revolvért rántott és agyonlőtte a leányt. A büntetőtábla most tárgyalta a gyilkossági ügyet és Eipert Adamot az enyhítő körülmények figyelembevételével 7 évi fegyházra ítélte.

— Kaolin-telepeket fedeztek fel Csikmegyében. Csikszederáról jelentik: Molnár György, aki fanatikus természetbarát, a Hargitán két, sőt három helyen is nagyterjedésű kaolintelepeket talált. Molnár vegyelemezte az anyagot és hivatalosan is megállapították, hogy a Hargita csikdánfalvi szakaszán kitűnő „porcellánföld” van, amely ugy tűzállóság, mint formálhatóság szempontjából megfelel a kívánalmaknak. Csikmegyében, mint értesülünk, mozgalom indul a kaolin kibányászásához és értékesítéséhez szükséges tőke előteremtésére, vagy ha ez nem sikerül, szövetkezett alapon kihasználni ezt a ritka természeti kincset, mely hivatva lehet pótolni az egyre csökkenő csiki erdőgazdaságot.

Kártyacsata után

— Azonnal jövök, szívem, de jó volna, ha előbb valami ruhafélt küldenél számomra...

— MÁJUS 1-ÉN: TELJES MUNKASZÜNET! Bucurestiből jelentik: Május elsőjén hivatalos ünnep lesz, teljes munkaszünet van.

— Iorga professor megsértése miatt 10 ezer leire büntették a „România Noua” volt főszerkesztőjét. Bucurestiből jelentik: Az ifjúi törvényszék hatodik szék cíjára tegnap 10 ezer lei pénzbírságra és 1 leu polgári kárt ítéltre ítélte Boilă Zaharia, a kolozsvári „România Noua” című lap főszerkesztőjét, aki 1935. március 22-én „A Skoda-szerződés felfüggesztése” címmel cikket közölt és ebben sértésekkel halmozta el Iorga professzort, Boilă Zaharia a tárgyaláson nem volt jelen.

— Átutazott Bucurestiben a helyettes szovjet külügyi népbiztos, London. A Reuters-ügynökség jelenté Bucurestiből: Potemkin szovjet külügyi népbiztos-helyettes tegnap a román fővárosban tartózkodott. A szovjet diplomata csak rövid ideig tartózkodott Bucurestiben és utját folytatta Ankara felé. Hivatalos helyen kijelentik, hogy Potemkin egyáltalán nem találkozott román politikai személyiségekkel.

— Turóczy Zoltán a tiszai evangélikus egyházkerület új püspöke. Miskolcra jelentik: A tiszai evangélikus egyházkerület vezetősége ma töltötte be a Domján Elek elhunytával megüresedett püspöki széket. Az egyházkerület vezetősége tiszai püspökké Turóczy Zoltán nyiregyházi lelkészt választotta meg, akit május 16-án fog felszentelni Kapy Béla püspök.

— Megkezdtek a vadászfegyvertartási engedélyek kiadását. A vármegyei prefektúra ezután hozza az érdekeltek tudomására, hogy megkezdte az 1939—40. évre szóló vadászfegyvertartási engedélyek kibocsátását. A kérvényekhez szükséges nyomtatványok a prefektúra „M. O. N. T.”-hivatalában vehetők át. A kérvényhez az illetékek befizetését igazoló nyugtákon kívül 2 fényképet, valamint a „Vadászati szabályzat” című brosrát kell mellékelni, amelyen az utolsó oldal kérdéseit megválaszolták. Ezt a brosrát a prefektúra adta ki az 1938—39. évi engedélyekkel együtt.

— Megállapították a cukorrépa új árát. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium hozzájárult a cukorrépa-termelők és cukorgyárosok 1939—40-re megkötött egyezményéhez. Minden vagon répáért 7000 leit fizetnek a termelőknek, a gyárosokat pedig kötelezték, hogy 25—28 kilogramm cukorrépa-magot osszanak szét hektáronként a gazdálkodók között. Ebben az évben 47700 hektárnyi területet vetnek be cukorrépával. Ezenkívül a gyárosok nagyobb mennyiségű melaszt bocsátanak a termelők rendelkezésére, amellyel a termőföldet trágyázzák.

— UJRA INCZÉDY-JOKSMAN ÖDÖN DR.-T VALASZTOTTÁK MEG A ROMÁNIAI MAGYAR DALOSSZÖVETSEG ELNÖKÉVÉ. Kolozsvárról jelentik: Százhatvanhat romániai magyar dalos-egyesület küldöttjének jelenléteben tartotta meg tisztújító közgyűlést Kolozsváron a Romániai Magyar Dalosszövetség. A közgyűlés újra dr. Inczedy-Joksmán Ödönt, a szövetség eddigi lelkes és nagy-képzettségű elnökét választotta meg elnökévé, míg dr. Willer Józsefet a szövetség országos fő-karnagyává választották meg.

— „Munka és Jókodv” címen hetilap jelent meg. Bucurestiből jelentik: A Munka és Jókodv-akció során a munkügyi miniszterium — mint ismeretes — szíves társulattal szervezett, mely a legjobb erőkből állt és nagy sikerrel járta be az ország színpadait. Most a munkügyi miniszterium elhatározásából „Munka és Jókodv” címen hetilap jelent meg, melyet a legnagyobb előromán regényíró, Mihai Sadoveanu szerkeszt. A hetilap első száma már április 15-én megjelent és magán foglalja mindazt, amit közömböztetés és tehetség terén kitermelni lehet. A hetilap cikkei a szellemi élet kiválóságait fogják írni a munkatársak sorából, nem fog hiányozni egyetlen jelentékeny név sem. A hetilap évi előfizetési ára 260 lei lesz és a munkügyi miniszterium reméli, hogy a nagyközönség támogatni fogja a kezdeményezést.

— Az arcbört elcsúfító számos tisztatlanság, mint gyulladási pirosságok, pörseések és pattanások, melyek elégtelen bélműködés és emésztési zavarok következtében támadnak, a természetes „Forenc Jószel” keserűvíz használata által — reggelként egy pohárral — rendszerint rövidesen eltűnnek. Kérdezze meg orvosát.

— Az UGIR tagjainak bucaresti-i értekezlete. E hét folyamán az ország nagyiparosai az UGIR meghívására értekezletet tartanak Bucurestiben és ez alkalommal részletesen megvitatják a belföldi ipar jelenlegi helyzetét. Az értekezleten többek között szóba kerülnek a nyersanyag-kérdések is.

— Hajálózás. Id. Nyiri Lajosné hosszas szenvedés után 67 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 27-én délután fél 7 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Árlejtés a közúti gépkocsiszolgálat jegyfelvételnek szállítására. Május tizenötödikén délelőtt 11 órakor a községi közüzemek irodahelyiségében (Muciu Scaevola-ucca 9—13.) árlejtést tartanak a közúti gépkocsiszolgálat április elsejétől december harmincegységig terjedő jegy-szükségletének fedezésére. A pályázati feltételek megtekinthetők minden munkanapon a hivatalos órák alatt az üzemek igazgatóságánál.

— Egy magyar színészről Afrikában. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Dél-báb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierzászművet, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képegyben.

A GENTLEMAN A MERCE ALATT

Az angol polgár sorsdöntő fordulat előtt áll. Kisportolt brit gentleman, aki Oxfordban szivta magába a tudományt és a golfozás művészetét: a merce alá kerül. A rezervált klubok hűvös pamlagai közé, hol hanyag eleganciával és lakónikusan rövid szavakkal beszéltek meg Geoffrey Dawsonnak, a "Times" főszerkesztője egy-egy vezércikének várható politikai hatásait — bevonult valami különös, nem éppen barátságos atmoszférára. Az angol polgárt, melynek mindegyike — Paul Géraldy följegyzése szerint — egy-egy sziget: kaotának hívja be a lassan harciassá hevülő Chamberlain apó. Nagy dolog ez arra felé, ahol márciusban, vagy októberben nem virágozzák fel sapkájukat a falu legényei és sem a mi piros borunk, sem az ő szódavizes whisky-jük mámoros gőzében nem danolják: szép élet a vitéz élet, be kell vonulni... Az angol birodalom egy hatalmas gépezet, mely öntudatosan működik évszázadok óta. Föld felett a gyárak sok-sok ezrei, föld alatt a bányák egész hadseregei. Wales-ben se nappal, se éjjel nem hülnek ki a kohók, Manchesterben és Glasgow-ban ontják a vásznat, kovácsolják a vasat és a hajócsok ezrei a készülő tengeri óriások bordáit kopácsolják. A City-ben a kipróbált fegyver a ceruza, hadoszlopok a számjegyek. Azt kommandirozzák beláthatatlan idők óta és a vezényszó: a pénz, az üzlet. A régi irodákban, ahol sok tekintetben talán még ma is Dickens világának utódai ülnek a pultok mögött és a gázlámpa világítás konzervatív szellemében gondolkodnak, érdekesebb probléma a gabonavédelmi törvény, a gyapjútörzsde, a Bank of Englandnak bulletin-je, mint az a nyílt háború, ahol az angol polgárt megsemmisítheti egy buta puskagolyó.

Mindez persze nem jelentheti azt, mintha az angol nép nem állotta volna meg helyét a harcokban. Hiszen, ha csak a legutóbbi két évszázadnak történelmét tekintjük a brit viszonylatokban, főlegesen az a különben közismert történelmi érdekesség, hogy az angolok a legtöbbször éppen azok ellen vezettek csatákat, mely népekkel ma nagy szövetségben állanak, vagy szorosabb baráti kapcsolatot tartanak fenn. A hét éves háború után, amikor Kanadában vetették meg lábukat, súlyos konfliktusuk támadt Északamerikában, elnyomó politikájuk miatt, mely végül is az amerikai függetlenséghez vezetett. A napoleoni időkben Franciaország ellen harcoltak és Trafalgarnál Nelson semmisítte meg a francia flottát, szárazföldön pedig Wellington szövetezik a német Blücherrel, hogy döntő csapást mérjen a franciákra Waterloo-nál. Indiában leverte a sepylázadsát és háborút indított éppen ama Kína ellen, melynek most pénzt és hadianyagot szállít. Erős harcai támadnak Törökországgal és az ázsiai török területek feletti projektorájus juttatja kezére Cyprust is. Az egyiptomi függetlenségi harc és a bur köztársaság megsemmisítése után hull az angol imperializmus ölébe Szudán és az afrikai gyarmat-csoport. Sőt még az orosz-japán háborún is profitál, mert ennek a révén hatalmasodik el Tibetben. A világháborúban ott vannak az angol csapatok a harcokban, de a brit nép alapkaraktere mégis az anyagi és szellemi fejlődés ápolása és az a jó bankár-kalkuláció, hogy sokkal üdvösebb megtartani a nagy és gazdag örökséget, mint Cromwell megindított, Pitt kitervelt, a Chamberlain-ös növelt, Disraeli megszerzett és Viktória császárnő megkoronázott — mint a háború kockázatos üzletébe dobni a nagyszerű javakat.

A müncheni tárgyalásokig is ez a viktorianusi politika vezette a mai premiért, Neville Chamberlain-t, hogy békés alkudozásokkal, ügyes praktikákkal őrizze meg az angol polgárt a háborútól, hol a nyereségben is inkább veszteni lehet. Sokáig állotta is az alsóházban feléje szegzett kérdéseket az általános védőkezeltetéséről és jellegzetes válaszokkal burkolta el a tényeket.

Ugyilátszik a Downing Streeten — a feltorló, döntő nemzetközi események hatása alatt — mégis döntő elhatározásra jutottak. Az a felfogás kerüldött felül, hogy az eddigi önkéntes rendszerrel Anglia szárazföldi hadereje megközelítően sem veheti fel a versenyt és toborzással nem lehet számottevő katonaságot nevelni a szigetország védelmére. Érthetően Franciaország volt az, mely az általános védőkezeltetés bevezetését sürgette Angliában azzal az indoklással, hogy rendszeres sorozás nélkül nem lehet nagyobb csapatokat vetni a kontinensre. Így hát most mondja ki a döntő szót Chamberlain és ha az általános hadkötelezettség simán és gyorsan megussza az angol parlament vitáját, akkor soroznak a brit birodalomban és merce alá kerülnek Albion husz éves fiai.

Ezzel párhuzamosan Amerikában is, mintha hasonló hadmozdulatokat fedne az Óceánulról id-

vő táviró. Am itt nem a haderő, hanem a dollár sorozásáról van szó. Roosevelt most benyújtott szenátusi javaslatának egyik legfontosabbja, hogy a dollárt jelenlegi értékének felére stabilizálják, vagyis az arany és a papírdollárnak egymáshoz való viszonya csak ötven százalék lesz. A dollárnak ez a roosevelti stabilizálása is azt a célt szolgálja, hogy kedvezőbb finansziális légkört teremtsenek Anglia hadianyag vásárlásaihoz — Amerikában. (m. s.)

Cotioiu Romuald dr.-t választották a Vörös Kereszt elnökévé

Az aradi Vörös Kereszt Egyesületnek, mint köztudomású, vasárnap folyt le a közgyűlése. A közgyűlésen megalakult választmány szerdán délután a megyei prefektúra tanácstermében gyűlésre jött össze. A gyűlés egyetlen tárgya az elnöki, valamint a pénztárosi, a titkári és az alelnöki tisztségek betöltése volt. Elnökké egyhangulag dr. Cotioiu Romuald városi főorvost választották meg, míg alelnökök lettek: dr. Cucu Vasile nyugalmazott városi főorvos, Botiş Maria, Iesanu Natalia és Grósz Józsefné. Pénztáros: Curia Ioan, a városi pénzügyi szolgálatának vezetője és titkár Dárlea Mica tanárnő lett.

— Román hadihajó látogatása Máltában. Málta. Szombaton egy román hadihajó érkezik a máltai kikötőbe, ahonnan vasárnap eltávozik. Ugyancsak a napokban egy olasz cirkáló, majd az amerikai Ohama csatahajó érkezik a máltai kikötőbe.

— Szigorúan tilos az iskolai növendékek vallási befolyásolása! Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésiügyi miniszteriumnak tudomására jutott, hogy egyes tanárok és tanítók a tanulók vallási lelkiismeretét igyekeznek befolyásolni. A miniszterium körrendeletben utasította a tanfelügyelőket és ebben megtiltotta, hogy vallási téren befolyásolják a növendékeket.

— Ismét hivatalában a városi vezértitkár. Lazar Vasile. Aradváros vezértitkára hosszabb szabadságról visszatért és ismét elfoglalta hivatalát. Ezzel megszünt Crásnic Ioan dr., a közigazgatási szolgálat főnökének ideiglenes megbízatása, ami a távollévő vezértitkár teendőinek ellátására hatalmazta fel.

Műtermi szép felvételeket

reprodukciónkat, felnagyítást vállalunk. Kezdő és haladó amatőr-fényképezőknek szakzerű felvilágosítást adunk minden szakmai kérdésben

Foto Sport Str. Eminescu 2.

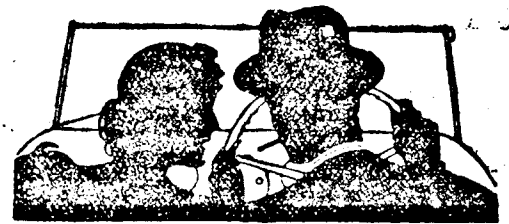
— Kötéláltali halálra ítélték egy háromszoros rablógylóskot Magyarországon. Gyuláról jelentik: A törvényeskedő kedden egész napon át tárgyalta Pálfi Istvánnak, a vésztői háromszoros rablógylóskot büntetését. A tanúkihallgatások és a perbeszéd után a bíróság büntetésnek mondotta ki Pálfi háromrendbeli gyilkosság, valamint egyrendbeli rablás miatt és ezért kötéltáltali halálra ítélt. Az ítélet ellen Pálfi fellebbezéssel élt.

— Május tizenötödikén kezdődnek Aradon a himlőoltások. Aradváros főorvosi hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy a város egészségügyi szolgálata május tizenötödikétől megkezdte a csecsemők első himlőoltását, az alábbi sorrend és beosztás szerint: Május 15-én délután 5 órakor: I. kerület a Iosif Vulcan-ucca, II. kerület a Luptei-téri, III. kerület a Stefan cel Mare-téri iskolákban, Május 16-án ugyancsak délután 5 órakor: I. kerület az Oituz-uccai iskolában, II. kerület a Lae Barna-uccai óvodában és III. kerület a Petru Rareş-uccai iskolában, Május 17-én reggel 8 órakor a IV. kerület oltási munkálatait végzik az Aurel Vlaicu-ut 234. szám alatt, az V. kerületben pedig május 19-én oltanak, délelőtt 10 órakor a Radnei-ut 248. szám alatt. Különben rövidesen sor kerül a himlőoltásra is az elemiiskolai növendékek számára, valamint a torokgyík és vörheny elleni védőoltás eszközésére.

— Cigánykunyhó-rombolás Aradon, rendőri segédlettel. A városvezetőség határozattal utasította a műszaki szolgálatot, hogy június eleje és tizenötödike között rombolja le rendőri segédlettel Kozák Máté cigány kunyhóját. A kunyhórombolási ügyben a városvezetőség átirattal fordult a rendőrséghez, hogy akadályozzák meg mindenképpen, hogy ezen a helyen cigányok kunyhót építhessenek.

— Újabb betörés Aradon. Az elmúlt éjszaka folyamán betörők jártak Kovács Ferencné, Aurel Vlaicu-ut 213. szám alatti lakásában. Az eddig még ismeretlen tettesek a földszintes ház uccára néző ablakán keresztül hatoltak be a lakásba, ahonnan több ezer lei értékű ékszert loptak el. A tettesek kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás.

— Tűz Kürtösön. Az aradi ügyészséget ma délelőtt Kürtösről értesítették, hogy a község egyik vagyonos gazdálkodójának, Mot Teodornak házában tűz ütött ki. A tűz az egyik melléképületben keletkezett, de rohamosan terjedt el az egész gazdaságon. Hiába volt a gazda és munkásainak minden fáradozása, az istálló-épület porrá égett és a lakóház teteje is súlyosan megrongálódott. A kár 50—60 ezer leit tesz ki. A tüzet a gazdálkodó öngyújtóval való gondatlansága okozta.

AUTO-LÁZNAL TESTA CSILLAPÍT-MEGSZÜNTET

FIGYEL JE A TABLETTÁT

KAPHATÓ MINDENUTT

— Öngyilkossági kísérlet a mikalakai vasúti átjárónál. Szerdára virradó éjszaka a mikalakai vasúti átjáró közelében Tudosie Maria, 46 esztendő, Renaste-rei-ucca 44. szám alatti lakó asszony a tövisi vonat elődobta magát. A mozdony ütközője azonban elkapta az életuntat és azt a vasúti töltés melletti árokba repítette. Tudosie Maria rendkívül súlyos természetü sérüléseket szenvedett és ezért a mentőkkel a központi kórház sebészeti osztályára szállították. Az elkeseredett asszony a kihallgatását végző rendőrtisztnek elmondta, hogy régebbi idő óta gyógyíthatatlan betegségben szenved és kínzó fájdalmak következtében akart megválni az élettől.

— „Zenebölcök“ csapott fel Tersánszky Józsi Jenő. Budapesti jelentés számol be arról, hogy Tersánszky Józsi Jenő, az ismert író, a „Kakuk Marci“-sorozat szerzője, zenebölc lett és rövidesen mint artista külföldi utra indul. Tersánszky barátjával, ifj. Babrik Jánossal együtt tanulta be és állította össze műsorát és vele együtt megy külföldre. A pályaválogatást Tersánszky azzal indokolja, hogy hét kész regénye van és a jelenlegi körülmények között egyikre sem talál kiadót. Tersánszky és barátja külföldön „Gurch and Careau“ (Görcs és Karó) artista néven fognak szerepelni.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralaj 16. (Tel.: 15—30.)

OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16. (Tel.: 14—80.)

KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68. (Tel.: 14—70.)

Ön látni fogja!

1. A windsori kastélyt
2. A cangenstoni kastélyt.
3. A St.-jamesi kastélyt
4. A buckinghami kastélyt
5. A St.-jamesi székesegyházat
6. Az eredeti koronázási hintót, stb.

Ön hallani fogja!

1. A londoni szimfónikus zenekart
2. Az angol királyi gárda zenekarát
3. A világ leghűresebb egyházi zenekarát.
4. Az 1000 tagu vegyes énekkart, stb

„Victoria, Anglia királynője“

részben színes filmesodában.

Bemutató pénteken, április 28-án a

SCALA NAGYFILMEK SZÍNHÁZÁBAN

Magyar feltalálók alkották meg a tökéletes, légitámadást elhárító ágyut,

amely egyszerre tizenkét ember munkáját végzi el automatikusan egymaga és mindig halálos biztonsággal talál...

Egy új harcieszköz, mely „gondolkozik“

Budapestről jelentik: Most volt egy esztendője, hogy Fábry Dániel tábornok, magyar országos légvédelmi parancsnok meghívására a sajtó képviselői részt vehettek Sopron mellett egy légvédelmi lögyakorlaton és

megcsodálhatták a világ egyik legzseniálisabb találmányát, a Juhász-féle löelemképzőt, mely 10—12 ember munkáját végzi el pillanatok alatt és halálos pontossággal.

A két Juhász-fiu gőzgépet kap karácsonyra...

Ott kezdődött, hogy Juhász Andor bíró (később a Kuria elnöke) karácsonyra gőzgépet és mikroszkópot vitt haza Zoltán és István nevű fiainak. A két gyermek folyton furt, faragott és mire felnőttek, szó sem lehetett másról, mint a mérnöki pályáról. Németországban tanultak, Zoltán Drezdában, István Breslauban, egy évig

munkásként dolgoztak a német gyárakban, hogy jelentkezhesse az egyetemre.

A világháborúban mindketten a tüzérséghez kerültek, majd a hadifogságból hazatérve, itt állottak pénz és jövedelem nélkül a felfordult országban. Juhász Zoltán mérnöki diplomájával a Hangyánál jutott állásba, István pedig visszament Németországba, hogy folytassa tanulmányait. Mikor visszakérült, apróhirdetést olvasott egyik újságban:

„Kis mechanikai műhely eladó. Koszoru-uca 14.“

István megnézte a kis műhelyt, melynek két ablaka volt és egy esztergapadja. Falai repedeztek, a vakolat hullott. Fölkereste bátyját és megemlítette neki a dolgot.

Másnap kivejték a rozszant műhelyt, Zoltán otthagya fix állását, önállósították magukat.

A műhelynek volt már egy munkása és a két „igazgató“ odaállt az egyetlen munkás mellé az esztergapadhoz. Az első megrendelés nagynehezen beérkezett: valami találmányhoz fogaskereket kellett maratni, de kellő berendezés hiányában, ezt csak szemértékkel végezheték. Nem kell mondanunk, hogy a megrendelés csak munkát jelentett, pénzt nem.

Pedig akkor már égezően kellett a pénz. A munkást fizetni kellett, a műhely bérét is elő kellett

teremteni. A két vállalkozószellemű fiatalember minden határozott gondolat nélkül ott állott a kis műhelyben. Csak a meggyőződés adott erőt a ki-tartáshoz. Tudták, hogy Magyarországon meg lehet élni egy mechanikai üzemből. A körlevelek szentek, innen-onnan került egy-egy megrendelés, de a gépek kellett. Az apa eladta öröklakását, megvette a szükséges gépeket. Így adta el a Juhász-család a kassai házat is. A kis, földszintes műhely épült a telken s már kikerült rá a cégfelírás...

De közben a pénz elfogyott és a vállalkozó tető nélkül hagyta a kis épületet. Juhász Zoltán és István személyesen másztak föl a gerendákra és zuhogó esőben nekiláttak a födémkészítésnek...

Micsoda hit kellett ehhez, amikor az apa egy szavára biztos havi jövedelem várta volna őket egy vállalatnál.

A Juhász-fiúk találmányukon dolgoztak.

A világon mindenütt folytak a kísérletek, hogy a tüzérséget a repülővel egyenrangú harci félé tegyék. A világháború keserű tapasztalata volt, hogy a gyorsan mozgó célpont, a repülő eléréséhez a tüzérség nagyon nehézkes. Majdnem kilátástalan volt a helyzet.

A találmányok tíz-tizenkét ember pontos összműködésén alapultak, ami teljesen irrealis dolog.

Juhász István olyan készüléken dolgozott, amely az emberi közreműködést a lehető legminimálisabbra csökkenti. A gép irányítson, a repülőgép távolságát, sebességét, mozgási irányát, a lövedék útját, a szél erejét és még számos komponens félperc alatt számolja ki, mégpedig automatikusan. Ez volt a találmány lényege.

Készülék, amely gondolkozik, sokezer alkatrésze számol és mér.

Harmincezer pengő kellene a „gondolkozó géphez...”

1928-ban készült el az első Juhász-féle löelemző. István találta fel, Zoltán adminisztrálta. Most már tudták: övök a jövő, hittek benne rendületlenül. De a kezdetleges készülékhez 30.000 pengő kellett. Irtózatos küzdelem indult meg a pénzért.

Sokszor már a kétségbeesés határán állottak, de a jóbarátok alkalmi egyesüléséből valahogyan összehozták a vállalkozást.

Magyarországon nem lehetett komolyan gondolkodni a találmány értékesítéséről, mert hiányoztak az előfeltételek.

A magyar hatóságok megengedték, hogy a két Juhász-fiu a svéd hadsereg meghívásának eleget tegyen. Juhász Istvánnak 20 svéd korona volt a zsebében, amikor a Bofors-gyár vezérigazgatója a megbeszélés végén így szólt: adjam most a 20.000 korona előleget, vagy ráér később is?

A következő év tavaszára kellett elkészíteni az első megrendelt készüléket. Persze, a gyorsíramu munkában nem volt teljesen kész a gép. De már vonatra kellett menni, ott a stockholmi repülőterem kapkodva rakták össze. Az idegek patánásig feszültek, a találmány első próbája volt ez és a svéd tüzerek még azt sem tudták, miről van szó. Röviden ennyi történt:

egyetlen lövés sem sikerült.

De a gyár igazgatója nagyon udvarias volt, egy szóval sem tett szemrehányást. Ő is bizott a találmányban, a kudarc ellenére.

Tizenhárom lövés: mind kifogástalan!

1932-ben kellett bemutatni másodszer a találmányt. A svéd 12 nemzet szakértőt hívtak meg a bemutatóra, amelyet Karlsborgban tartottak. A két magyar fiatalembernek csak annyi előnyt adtak, hogy két nappal előbb próbát tarthassanak, mert erre alkalmuk eddig egyáltalán nem volt.

A próba sikerült: 13 lövés mind kifogástalan volt.

Most már nyugodtak voltak, jöhet a vizsga. A nemzetek képviselői fölényes gunnyal nézték a Juhász-fiúk masináját, de aztán, amikor a repülőgépek találatát 20 százalékos lett, levett kalappal álltak a csodakészülék előtt.

A Juhász-fivérek karrierje elindult.

Nagy dologról volt szó: az emberiség védelméről...

A fehérváriuti földszintes műhely, amelynek tetejét a két fivér építette, gyarapodni kezdett. Jöttek a megrendelések és a magyar hatóságok a legnagyobb rokonszenvvel kísérik a munkát. Az elv az volt, hogy a Gamma-készülék olyan harci eszköz, amelynek gyakorlati eredményei mindig újabb tökéletesítést hozhatnak és ezért a hadsereg számára a külföldi, távolkeleti és más háborúk tapasztalatait kell értékesíteni.

Ma már rendelkezésre áll a legújabb és leg-tökéletesebb, a leszárt külföldi tapasztalatok alapján javított készülék.

A gyár ma száz és száz munkással dolgozik. A két mérnök, aki együtt verezte kezét a Koszoru-uccai műhelyben, egyetlen munkásával, most is testi szeretetben él alkalmazóitával.

RÁTHONYI JÁNOS

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a viláckiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KÉNYELMES ÚJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és
prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

28-án, pénteken nyílik meg a budapesti Nemzetközi Vásár

Hatalmas automobil-kiállítás is várja a látogatókat

Budapestről jelenti tudósítónk: Országos ünnepségek keretében, a magyar gazdasági és társadalmi élet vezető egyéniségeinek, valamint a diplomáciai kar tagjainak, bel- és külföldi küldöttségeknek jelenlétében ünnepélyes keretek között nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár pénteken, április 28-án délután. A magyar főváros hangos már az idegen szótól, tarka már a népviseletek ünneplőjében pompázó vidékiek seregétől, minden vonat zsu-folásig megtelve érkezik, de Budapest felkészülve várja a vendégeket, hiszen tudja, hogy ilyenkor óriási tömegeket kell — de tud is — elhelyezni.

A Vásár egyik nagy szenzációja, hogy hatalmas méretű korszerű automobilkiállítással lepi meg látogatóit. A csöppnyi és alig valami benzinfogvasztó, mégis gyors rohanásu kis személyautóktól, a minden modern kényelemmel ellátott zaj- és zökkenésmentesen működő luxus-középkocsikig, minden elképzelhető új és modern autót odaállítottak a márkás automobilgyárak a Nemzetközi Vásárnak erre a célra szolgáló óriási területére. Olasz, francia, angol, német, amerikai, mind az ismert világhírű automobilgyárak legújabb modelljei itt pompáznak már, illetve és kínálva magukat és versenyezve egymással izlésben, kivitelben, olcsóságban. Azt mondják a hozzáértők, hogy ennél teliesebb és tökéletesebb autókial-

lítást semmiképpen sem lehetne rendezni. Egészen bizonyos, hogy a Nemzetközi Vásár ezen a réven is páratlan forgalmat boncolít majd le.

Az utazási és vízumkedvezményeket biztosító Vásárigazolványokat természetesen az utolsó napig árusítják az ország minden utazási és menetjegyirodájában. Ezekkel a Vásárigazolványokkal május 8. napjának déli 12 órájáig lehet Budapestre megérkezni, de az utazási és vízumkedvezmények május 18. napjának éjfélig érvényesek, úgy hogy az utasnak legkésőbb május 18-ának 24 órájáig kell a kiindulási állomásra visszaérkeznie.

Bombamerénylet

a hankeui japán kormány ellen

Hankeu. Hankeuban új színházat avartak fel és ezen alkalommal a díszelőadáson megjelent a hankeui japán kormány miniszterelnökének vezetése mellett a kormány minden tagja. A díszelőadás alkalmával ismeretlen tettesek hómhát dobtak a terembe, amely felrobbant és hét kínait megölt, valamint 36 embert súlyosan megsebesített. A merénnyel kapcsolatban számos letartóztatás történt.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

SPORT KÖZLÖNY

Russu Gabriel dr. vezeti a vasárnapi AMEFA (AMTE)—Sp. Studentesc mérkőzést

Nem változtat összeállításán az AMEFA (AMTE)

A vasárnapi divíziós mérkőzésekkel kapcsolatosan a központi bíróküldő bizottság kijelölte a játékvezetőket és így az Aradon lebonyolításra kerülő mérkőzésre Russu Gabriel dr.-t delegálta, míg a Gloria kolozsvári mérkőzésén Crutescu M. bucuresti-i bíró fog bíraskodni. A játékvezetők a következők:

AMEFA (AMTE)—Sp. Studentesc, bíró Russu dr.

Victoria—Gloria, bíró Crutescu M.
Ripensia—Venus, bíró Piky Kroner.
Juventus—Rapid, bíró Morar Teofil dr.
UDR—Carpati, bíró Costel Radulescu.
Tricolor CFPV—Chinezul (Kínizsi), bíró Busa Gh.

Itt említiük meg, hogy a bajnoki derbi Ripensia—Venus mérkőzésen két másvárosbeli határ-bíró fog működni és pedig Ciorogariu Aradról, valamint Ucenic Lugosról.

A vasárnapi mérkőzésre a piros-feketék a szokott módon készülődnek és az edzéseken mutatott megnyugtató forma alapján, a vasárnapinál eredményesebb és jobb szereplés várható. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy a piros-feketék nem változtatnak a Victoria elleni összeállításán és a Sp. Studentesc ellen is a következő tizenegy veszi fel a harcot:

Gerold — Slivat, Kovács — Szurgvi Szabó, Szaniszló — Bermoser, Léb, Pernékl, Reinhardt, Batrin.

Súlyos fegyelmi büntetéseket rótt ki a szövetség és egyéb határozatok

Az alkerületi sportszövetség keddi ülése rendkívül gazdag volt „anyag”-ban és több óvás, fegyelmi vétség stb. ügyében kellett a szövetség illetékeseinek dönteni. A szövetségi határozatokat alább közöljük:

Április 16-án a Tricolor—Intelegerea ifjúsági mérkőzésen Samu (Fecske) Kálmán Tricolor játékost a játékvezető kiállította, a játékos azonban nem hagyta el a pályát, úgy hogy a bíró kénytelen volt a mérkőzést lefújni. A szövetség az elmaradt 19 perc utánajátszását rendelte el május 1-ig és a kiállított játékos játékjogát két hétre felfüggesztette.

Április 23-án Gál Lajos Intelegerea játékost a játékvezető kiállította és a fuþballistát két hónapra tiltották el a játéktól.

A Gloria második csapata nem jelent meg vasárnap a kitűzött szövetségi díjmérkőzésen, amiért

200 lei pénzbüntetéssel sújtották az egyesületet. A Gaiana ifjúsági csapata vasárnap ugyan megjelent a kitűzött mérkőzésen, de egyetlen igazolókönyvet tudtak csak felmutatni. A szövetség 500 lei pénzbüntetésre ítélte az egyesületet, a mérkőzés két pontját pedig 3:0 gólaránnyal az ellenfél kapta.

A Fortuna—Tricolor ifjúsági bajnoki mérkőzésen a játékvezető Samu (Fecske) Lajos játékost kiállította, mire a magáról megfélekedett játékos megrugta a játékvezetőt. A fiatal fuþballistát két évre tiltották el a játéktól.

Az Astra megővta a Hakoah elleni elsőosztályú és ifjúsági bajnoki mérkőzéseit. Az első osztályú mérkőzéssel kapcsolatosan az Astra az óvást visszavonta, az ifjúsági mérkőzés pontjait azonban 3:0 gólaránnyal az Astra javára írták.

gyel. A magyar Szigeti nem állott ki a harmadik helyért vívandó mérkőzésre.

Nehézsúly: 1. Tandberg svéd. 2. Lazzari olasz. A nemzetek pontversenyében: 1. Lengyelország 20 pont. 2. Olaszország 17 pont. 3. Németország 13 pont. 4. Hország 12 pont.

O Hétfőn a Transilvania vendégszerepel Brádon. A Transilvania—Mica mérkőzés — mint ismeretes — elmaradt és a két egyesület most megállapodott abban, hogy az elmaradt mérkőzés május 1-én, hétfőn bonyolítja le Brádon. Vasárnap az Unirea, ilyenformán pedig hétfőn a Transilvania szerepel Brádon.

Nem alkalmas az aradi Közművelődési Palota színelőadások rendezésére

A város közművelődési ügyosztálya részletes jelentést terjesztett a városvezetés elé arról, hogy a Közművelődési Palota teljesen alkalmatlan a színház pótlására. A nagyterem színpada nem megfelelő, díszleteket nem lehet a színpadra felvinni, nincs zsinórpadlás és a színpad padlója miatt nem lehet lefűjni. Alkalmatlanok a világítási berendezések, az oldalerkélyekről nem lehet figyelemmel kísérni a színpad eseményeit, a hallási viszonyok is olyan rosszak, hogy — a zenekar hatására való tekintettel épített nagyteremben — már a széksorok közepétől nem hallották tisztán a színpadon folyó párbeszédet.

Ennek a jelentésnek hatása alatt a városvezetés még szerdán úgy rendelkezett, hogy a Közművelődési Palotát a jövőben semmilyen körülmények között nem bocsájtják színelőadások rendezésére, hiszen az értékes épület helyiségeinek rongálása mellett, az előadások is alig élvezhetőek a sok hiányosság miatt. Mivel pedig a Munka és Jókódy néven működő intézmény színtársulatának most kell Aradon vendégszerepelnie, dr. Regneala Ioan, a közművelődési ügyosztály vezetője felkereste a vendégjáték rendezését intéző munkügyi felügyelőt és felajánlta az Iparos Otthon nagytermét a színelőadás céljaira. A munkügyi felügyelő nem fogadhatta el az ajánlatot, mert a felajánlott helyiség a Munka és Jókódy társulata számára kicsiny, ugyanis 600

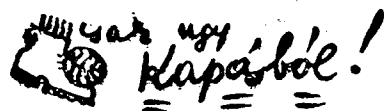
Itt vannak a „Fecskék”

Téved a Nyájas Olvasó, ha úgy hiszi, hogy itt most a kedves kis vándormadarokról, a fecskékről lesz szó, akik ősszel elrepülnek dél felé, hogy tavaszra vidáman, frissen ismét visszatérjenek. Ezek a bájos kis madarak már hetek óta megjártak és így nem róluk szól az „ének”, hanem két „felöltött” Fecskéről, két aradi ifjúsági fuþballistáról, akik az elmúlt héten a sportszövetség „bünlajstromában” szerepeltek. Fegyelmetlen és rossz szándékú játékosok mindig voltak, de olyan, aki ifjúsági játékos létére megrugja a játékvezetőt... erre eddig nem akadt példa.

Vasárnap volt egy hete, hogy az egyik ifjúsági bajnoki mérkőzésen a játékvezető az idősebbik Fecskét kiállította csapatából, de a játékos továbbra is a pályát elhagyta, mire a játékvezető a várakozási idő letelte után kénytelen volt a mérkőzést a második félidő közepétől lefújni.

Most vasárnap szintén ifjúsági bajnoki mérkőzésen a kis Fecske nagyon gondolt. — Nem maradhatok szegyenben a bátyám előtt — morfondírozhatott magában — és egy adott alkalommal alaposan elintézte az egyik ellenféljátékost. Ekkor a játékvezető, aki kellőképpen honorálni akarta a kis fecske-fiók érdemeit, kiállította a játékost, aki erre rárontott a játékvezetőre és ha társai nem fogják le, úgy alighanem súlyos tetlegességre kerül a sor, így azonban „csak” a bíró lábát érte el és azt rugta meg.

A szövetség — igen helyesen — súlyos büntetést osztott ki, de nagyon helyes volna, ha az ilyen és hasonló kilengések letörése érdekében a játékosok egyesülete is kellő szankciókat fogantatana, hogy a „Fecske”-dinasztia uralmát le-törjék.

A bucuresti-i Juventus a tervvel foglalkozik, hogy csapatához angol edzőt szerződtet. Erre a célra havi 35.000 leit szán az egyesület vezetősége.

Tănăsescu, Caralulsi, Badin és Berecsky Magda, a kitűnő teniszjátékosok, sikeres külföldi szereplésük után tegnap megérkeztek Bucurestibe, ahonnan Caralulsi és Tănăsescu Schmidt társaságában már el is utazott Varsóba a román—lengyel teniszmérkőzés színhelyére.

A Jugoszlávia elleni válogatott csapat keretét tegnap ismertették, beavatott helyen úgy tudták, hogy a csapat összetétele a következő lesz: Pavlovici — Bürger, Siera — Vintila, Feraru, Demetrovici — Bindea, Ploesteanu, Bodola, Reuter, Dobav.

O ELHALASZTOTTÁK AZ AMEFA (AMTE)—UDR-ÜGY TÁRGYALÁSÁT. A nemzeti bajnoki bizottság tegnapi ülésének műsorán szerepelt az UDR-nek az AMEFA (AMTE) ellen elvesztett mérkőzésére vonatkozó óvás, azonban az ügy tárgyalását, mint azt táviratilag jelezték az AMEFA (AMTE) vezetőinek, elhalasztották.

Az ifjúsági bajnokságban

a vasárnapi forduló után csak lényegtelen eltérések voltak: a Fortuna és a Banaþul nyomultak előre, különben a sorrend nem változott. A táblázat a vasárnapi forduló után a következő:

1. AMEFA	20	17	1	2	95	21	35
2. Astra	20	16	2	2	80	28	34
3. Gloria	20	13	4	3	65	24	30
4. SGA	20	14	—	6	73	33	28
5. Olimpia	20	11	1	8	65	43	23
6. Fortuna	19	9	2	8	37	40	20
7. Banaþul	19	9	1	9	36	48	19
8. Intelegerea	20	8	2	10	48	58	18
9. CAA	19	8	2	9	49	53	18
10. Unirea	20	7	2	11	46	62	16
11. Hakoah	20	5	2	13	27	60	12
12. Tricolor	18	5	—	13	31	70	10
13. Transilvania	19	3	—	16	22	58	6
14. Gaiana	20	2	1	17	23	99	5

A HÉT TIZENEGYE

Bucuresti. Az egyik fővárosi sportlap ezúttal is összeállította a hét legjobb csapatát, amelyben egy aradi játékos: Slivat is szerepet kapott. A „hét tizenegye” a lap szerint az alábbi:

Pavlovici (Ripensia) — Bürger (Ripensia), Slivat (AMEFA), — Vintila (Rapid), Feraru (Venus), Lupas (Tricolor) — Bindea (Ripensia), Ploesteanu (Venus), Praszler (Juventus), Dobav (Ripensia).

Lengyelország — Európa legerősebb ökölvívó nemzete A dublini Európa-bajnokság végeredményei

Dublin. Európa ökölvívó bajnokságának végső eredménye a következő:

Légsúly: 1. Ingle ir. 2. Obermaier német.
Harmatsúly: 1. Sergo olasz. 2. Bondi magyar.
Pehelysúly: 1. Dowdall ir. 2. Czortek lengyel.
Könnyűsúly: 1. Nürnberg német. 2. Kanaepi észt.

Váltósúly: 1. Kolczinszky lengyel. 2. E. Agren svéd.

Középsúly: 1. Raadik észt. 2. Pisarski lengyel.
Félnehézsúly: 1. Musina olasz. 2. Szymura len.

Olcsó lakásra nincs gondja,

ha megszáll a

METROPOLE-ban
PESTEN, VII, Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, modern, meleg folyóvízes, telefonos szobák 5 pengőtől. — Hosszabb tartózkodásnál árengedmény. — Patinás hírvé étterem. — Remek cigányzene.

E hirdetés felmutatója 10% engedményt kap!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Bucuresstibe érkezett angol kereskedelmi küldöttség vezetőjének nyilatkozata

Ehárítják a román-angol kereskedelmi kapcsolatok kimélyítését megnehezítő akadályokat

A Bucuresstibe érkezett angol kereskedelmi küldöttség vezetője, Sir Frederick Leith-Ross nyilatkozott az „Argus” munkatársának és többek között a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt arra akarom felhívni figyelmüket, hogy az angol kereskedelmi küldöttség Bucuresstibe való utazásának elhatározása régebbi keletű. A kereskedelmi küldöttség Bucuresstibe való küldését még a múlt év novemberében Őfelsége II. Carol király londoni látogatása során határozták el. A küldöttség azonban nem indulhatott előbb utnak, mert az előtanulmányok sok időt igényeltek.

— A bizottság jövetelének az a célja, hogy megtalálja a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésére a módokat. A tárgyalások során el kell háritanunk mindazokat az akadályokat, amelyek a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kimélyítését megnehezítik. Ugy vélem, hogy ezek a nehézségek kizárólag technikai jellegűek és jóakarattal ki lehet azokat küszöbölni.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy az ottvái egyezmény következtében vajon az angol dominiumok részéről nem merülhetnek fel akadályok a romániai áruk angliai bevitelére, ki kell jelentenem, hogy ezek a nehézségek nem állanak fenn, mert Nagybritannia szabad piacnak tekintendő és a román áruk bevitelére a dominiumoknak kárt nem okozhat.

— Tudatában vagyok annak, hogy a román termékek árai nagyobbak, mint a világpiaci árak és azt is tudom, hogy Románia az árak terén újabb áldozatokat nem hozhat. Az újabb áldozatok ugyanis a román termelő fogyasztóképességét csökkentenék. Más megoldást kell tehát, hogy találjunk.

— Ami az angol áruk Romániába való bevitelét illeti, arra törekszünk majd, hogy ez a jelenlegi fizetési egyezmény alapján történjen, anélkül azonban, hogy ezek megdráguljanak.

Visszavonta a pénzügyminiszter az engedélyezett adóhalasztásokat

Legkésőbb április hó 30-ig be kell fizetni minden adót, amire eddig fizetési háradék volt

Nagyvárad. A pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminisztériumtól 17278—1939. szám alatt rendelet érkezett, amely az ingatlan és a fizetési adóra engedélyezett felfüggesztésekre és halasztásokra vonatkozik.

Az április 17-én kelt rendelet a következőket tartalmazza:

A pénzügyminisztérium megvizsgálva egyrészt az adóbehajtás helyzetét és másrészt megállapítván, hogy egyes adózók nem tettek eleget az előírt követelményeknek, a következőket hozza a polgárok tudomására.

1. A jelen rendelet megjelenésétől számítva, visszavonják az összes felfüggesztő és halasztási engedélyeket és ami az ingatlan tartozásokat, valamint a készpénz hitelekkel, az adóilletékeket legkésőbb április 30-ig teljes egészében be kell

fizetni. Ellenkező esetben kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

2. Hasonlóképpen semmisnek tekintendők a minisztérium által adott ingatlan és fizetési adóra engedélyezett felfüggesztések és halasztások. Ezeket az adókat legkésőbb április 30-ig be kell fizetni. A rendelkezések be nem tartása, vagy késedelmes befizetés esetén kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

3. Azonnali intézkedéseket foganatosítanak az 1939. április 1-én módosított új törvény ama rendelkezéseinek végrehajtását illetően is, amely a törvényben felsorolt kiváltságos intézkedéseket élvezett jelzáloghitelek, tőkekamat adóira vonatkoznak. Az ilyen természetű követelésekre megállapítják a hitelezők követelésének esedékességét és az 1939. április 1. utáni kamatot behajlítják.

Hetvenéves fennállásának jubileumát ünnepli a CFR

A CFR vonalainak hosszúsága elérte a 11.375 kilométert

Bucuresstiből jelentik: A június 8—10-én rendezendő restaurációs ünnepségek keretén belül tartja hetvenéves jubileumát a CFR, is, amikor a vasut nagyszabású kiállítás keretében mutatja be az 1869-től 1939-ig elért fejlődését. Romániában az első vasuti közlekedés a Bucuressti—Giurgiu-vonalon indult meg 1869. október 19-én. Ettől kezdve tizenegy év alatt 1880-ig 1379 kilométer vasut épült, amely az 1890. évben 2424 kilométerre, az 1900. évben 3010 kilométerre, 1916-ban 3588 kilométerre emelkedett. A békekötés óta 7000 kilométerrel növekedett a román vasutvonalak hossza és 1930-ban 11.135 kilométert tett ki.

A háború előtti években a CFR évi bevételi feleslege 31.6 millió aranylei (a jelenlegi valutára átszámítva 1 milliárd 400 millió lei) volt. A CFR kedvező pénzügyi helyzete a háború utáni években megváltozott, mert a háború alatt tönkrement alépitmények és gördülőanyag helyreállítása rendkívül nagy befektetéseket követelt, erre a célra az állam több mint 11 milliárd leit áldozott. A CFR a háború után normális működését az 1924. évben kezdte meg. Az 1930. évben 3180 mozdonya, 11311 személykocsija és 72.749 teherkocsija volt a vasutnak. Az 1930. évig állandó veszteséggel dolgozott a CFR és 1930-ban még 600 millió lei volt a vasut deficitje.

Az 1930. év után a CFR helyzete nagymértékben javult és 1932-ben a költségvetése már egyensúlyba került, sőt némi felesleg is mutatkozott. 1932-ben a CFR bevétele 8 milliárd 836

millió, üzemi költsége pedig 8 milliárd 466 millió lei volt. Az 1933. évben a jövedelem 9 milliárd 71 millió leit, az üzemi költségek pedig 9 milliárd 5 millió leit tettek ki.

Az 1938. évben a CFR bevétele 12 milliárd 322 millió volt, üzemi költségei pedig 11 milliárd 112 millió leit tettek ki. 1932-től 1938-ig a bruttó tonnakilométer forgalma 15 milliárd 694 millióról 21.5 milliárd tonna kilométerre emelkedett. Az 1938. évig a CFR vonalainak hosszúsága 11.375 kilométerre, a kettős vonalak hosszúsága pedig 307 kilométerről 351 kilométerre emelkedett.

A CFR állandóan igyekszik modernizálni a forgalmat, úgyhogy ma már az európai vasutak között igen előkelő helyet foglal el. A forgalom modernizálásához nagymértékben hozzájárult a motoros kocsik bevezetése is. Ma már 203 motoros kocsi közlekedik 6500 kilométer vonalon.

Kedvezmény

a pontos adófizetőknek

Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kerületéhez tartozó iparosok és kereskedők figyelmét arra a körülményre, hogy a pénzügyi eljárás egyesítéséről szóló törvény rendelkezései értelmében azok az adófizetők, akik negyedévi adójukat a negyedév első 45 napjában teljesen kifizetik, 5 százalékos kedvezményben részesülnek, azok akik egész évi adójukat az első negyedéven belül kiegyenlítik, 7 százalékos kedvezményt kapnak.

Május elsejével életbe lép

A szabadforgalmi devizák értékesítésének új rendje

A Külkereskedelmet irányító igazgatóság és a Banca Națională vezetősége rendeletet adott ki, amelynek alapján a szabadforgalmi devizákkal történő import rendszerét május 1-től kezdődően megváltoztatják. Az új rendelet szerint a jövőben szabadforgalmi devizák ellenében csak azok az importőrök hozhatnak be árut, akiknek az illető árura importkvótájuk van, vagyis a kvótán kívüli lehetőségek megszűnnek. Mivel a rendelet május 1-én lép életbe, a deviza-autorizációval bíró bankok felhívják ügyfeleiket, hogy a folyó üzleteket május 1-ig bonyolítsák le, a vonatkozó importkérekeket — az eddigi rendszer — még a héten szerezzék be.

A rendelet szerint a Banca Națională a nemkontingált áruk importjával kapcsolatban, előzetes fizetés céljaira, a jövőben nem engedélyez szabadforgalmi devizát sem és a jövőben a szabadforgalmi devizák csak a már behozott és elvámolt áruk ellenértékének kifizetésére használhatók fel.

A gabonaexport fokozásáról tárgyaltak a bucuressti-i exportőrök

A gabonaexport fokozását elősegítő igazgatóság elkészítette az év első három hónapjában lefolyt gabonakivitel kimutatását. Ebből kiderül, hogy január, február és március hónapokban gabonakivitelünk jelentős mértékben emelkedett olvannyira, hogy a múlt év hasonló időszakához viszonyítva a kiviteli többlet 250 ezer tonnát tesz ki. A kivitelnek ez a növekedése természetesen kedvező hatással volt kereskedelmi mérlegünk helyzetére. A vásárló államok élén Anglia áll, amely óriási mennyiségű tengerit és búzát vett át.

A román exportőrök és az angol importőrök közötti kapcsolatok kimélyítése egyébként egyre láthatóbbá válik. Londoni jelentés szerint az angol gabonaimportőrök szövetsége részletes tervet dolgozott ki a két ország közötti kereskedelmi forgalom fejlesztésére. A most folyó román-angol kereskedelmi tárgyalásokon ennek a szövetségnek egy képviselője is részt vesz.

A bucuressti gabonaexportőrök szövetsége egyébként Em. Brancovici egyetemi tanár előnölkete alatt ülést tartott, amelyen annak lehetőségeit tanulmányozták, hogy az év első három hónapjában elért kedvező eredmények alapján miképpen lehet továbbra is fokozni a gabonakivitelét. Az elmúlt két hét folyamán az export némileg visszaesett és jelentősebb vásárlásokat Németország és Olaszország eszköztek. Az exportőrök figyelme most az angol-román kereskedelmi tárgyalások és a román-német kereskedelmi egyezmény alkalmazása felé irányul.

Jó eredménnyel zárták az elmúlt üzletét az Angol-Magyar Bank romániai érdekeltségei

A közelmúltban beszámoltunk az Angol-Magyar Bank 1938. évi üzleteredményéről. Az alábbiakban az intézet romániai érdekeltségeinek a helyzetét ismertetjük:

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. Románia gazdasági életének egyik számottevő tényezője, amely bucuressti-i fiókja révén üzletkörét tudvalóan O-Románia területére is kiterjesztette. A bank jelentős állományfejlődésről tesz tanubizonyosságot és a lefolyt évben betétállományát is sikerült emelnie. Az intézet a korábbi évekhez hasonlóan változatlanul 10 lei osztalékot fizet, miután tartalékainak gvarantálásáról is-ke-lőképpen gondoskodott.

A Marosvásárhelyi Leszámitóbank Rt. és az annak érdekköréhez tartozó Medgyesfalvi Gőztéglagyár az előző évhez viszonyítva emelték állományukat és eredményüket. Osztalékot a bank, habár az elért eredmény erre bőséges fedezetet nyújtana, még sem fizet, mert vezetősége további belső tartalékok képzéséről kíván gondoskodni.

— A részvénytársaságok adóvállomása. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság közli, hogy a részvénytársaságok adóvállomásához szükséges 4. bis nyomtatványok a pénzügyigazgatóság második emeletén levő 18. számú szobában kaphatók. Ezek benyújtásának határideje május elsején jár le.

Hogyan kell védekezni a kolumbácsi legyek ellen?

Megírtuk, hogy a megyében kolumbácsi legyek léptek fel. Tekintettel arra, hogy a kolumbácsi legyek nagy veszedelmet jelentenek a gazdaság számára, közöljük azokat az utasításokat, amelyek szerint védekezni kell a veszedelmes legyek ellen:

A kolumbácsi legyek különösen a nagyobb marhákat támadják meg napsütéses, meleg időben, nappal, a télhomály beálltaig. Ezért a legeltetést, a mezel munkát ezekkel az állatokkal, a legyek megjelenése idejében lehetőleg éjszaka kell végezni. Ha mindenképpen nappal kell az állatokat használni, ebben az esetben be kell kenni az állat száj, orr, szem, fül környékét, a has alatti és a has melletti lábrészeit valami zsíradékkal és pedig: disznózsírral, fagyvával, vagy olajjal, azonban vigyázni kell arra, nehogy maró ásványi olajat használjunk, amely felmária az állat bőrét. Tejelő tehének tögvét tiszta zsírral, vagy zsíros kátránnyal kell bekenni, kizárólag kátrányt tehát itt nem szabad használni. Dohány, vagy diólevél leve is megfelel az állatok bekennésére.

Különösen óvakodni kell attól, hogy az erdők

közébe engedjük az állatokat, mert az erdők mélyén tanyáznak a kolumbácsi legyek. Az állatok bejártához éjszákára fűzfagyalvakat állítsunk, mert éjszaka azokat a legyek elrepik és hajnalban könnyen elérhetjük őket.

A megcsipett helyeket hideg, vagy sósvízzel kenjük be. Lehet fele-fele arányban ecetes vízzel, ha kéznél van, ólomvízzel. Ha ammónia áll rendelkezésünkre, úgy egyrészt ammónia és tiz rész vizet vegyítsünk össze. Ha az állat nagyon beteg, akkor a száján — és nem az orrán — keresztül beadható; rachi, vagy cujka, úgy, ahogyan a kereskedésekben árulják, féllitertől egy literig egyszerre, vagy két ízben félórán belül. Esetleg főzzünk 100 gramm kávét egy liter vízben s ezt adjuk be.

A hatóságok kötelesek a védekezési módok gyakorlását ellenőrizni, a védekezés módját a kultúrhatóságok vasárnaponként felolvasztatják. Minden község pedig, ahol a kolumbácsi légy megjelenik, azonnal köteles erről a prefekturára jelentést tenni.

Súlyos károkat okoznak a megye nyugati részének gyümölcsöseiben a rovarok

Arad megye nyugati részén, Nagylakon és a szomszédos községekben a gyümölcsösökben nagy károkat okoznak a rovarok. Az utóbbi napokban valóságos rovarseregnek lepték el a gyümölcsösöket, sőt az utakat is. A lakosság megette a szükséges óvintézkedéseket, de ezek — a rovarok nagy számára való tekintettel — szinte teljesen hatástalanok maradnak. Ennek következtében félt, hogy a megye nyugati részében minimális lesz a gyümölcsstermés.

= Április 30-ikán lejár a gázálcok megrendelésének határideje. Az aradi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti a kerületéhez tartozó összes kereskedelmi és ipari vállalatokat, akár magán, akár bármilyen természetű társaság formájában működnek, hogy a gázálcok megszerzéséről szóló törvény értelmében (megjelent a hivatalos lap f. évi Jan. 30-iki 24-ik számában) kötelesek úgy a főnökök, mint az összes alkalmazottaik részére gázálcot beszerezni, vagy megrendelni. A megrendelés a Casa Centrală a Asigura-rii-nál, vagy fiókjainál teljesítendő a megrendelt álcok vételárának teljes befizetése mellett. A gázálc ára darabonként 600.— lei. A rendelkezés be nem tartását a törvény 2000-től 200.000 leig terjedhető pénzbírsággal sújtja.

= Borexportörök figyelmébe! Az aradi Mezőgazdasági Kamara fellívja a borexportörök figyelmét arra, hogy a jövőben borkivitel esetén az exporthoz szükséges bizonyítványt, előzetesen annak a körzetnek mezőgazdasági szolgálatai főnökével állítsassák ki, amelyhez a feladó állomás tartozik és ezt a bizonyítványt a jövőben a kamara elnöksége csak ellenjegyzí.

= Nem kihágás, ha a kereskedelmi vállalatok saját kézbesítőik után továbbítják postájukat. Bucarestből jelentik: A postavezérgazgatóság közleményt adott ki, amely szerint a bankok, kereskedelmi és iparvállalatok nem kötelesek a postaigazgatóságtól engedélyt kérni arra, hogy levelezéseiket vállalati székhelyük körzetében saját kézbesítőik után osztassák ki.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 27.

Bucaresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek az adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gyer-

mekóra. 19: Időszerű anyag. 19.17: Északi zene gramofonlemezek. 20.05: Felolvasás. 20.20: A Motoi-zenekar hangversenyének közvetítése. 21: Felolvasás. 21.15: A Szimfonikus zenekar hangversenyének közvetítése. Müller-Mária énekesnő közreműködésével. A szünetben hírek. 23: Hírek. 23.15: Gramofonlemez adása. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 12: A Debreceni Kollégium négy-százéves jubileumi ünnepségei. 13.30: Hírek. 14: Beszkárt-zenekar. 14.20: Pontos időjelzés. 15.30: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Háztartási tanácsadó. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek, szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Iglót képek. 19: Szép magyarság. 19.05: A rádió szalonzenekara. 19.25: Külügyi negyedóra. 20: A kereskedelmi miniszter előadása. 20.15: Gazdák. 20.30: Két egyfelvonásos. 21.05: A Debreceni Kollégiumi Kántus kétszázéves fennállása alkalmából rendezett hangverseny. 22.14: Táncalemezek. 22.40: Hírek. 23: Zongorahármas. 23.50: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

PÉNTEK, APRILIS 28.

Bucaresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene közvetítése. 19: Felolvasás. 19.15: Donizetti gramofonlemez közvetítése. 19.55: Felolvasás. 20.15: Orgonalemez. 20.35: Közvetítés az Operaházból. A szünetekben hírek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Felolvasás.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek és gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízielzõszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Séta a Budapesti Nemzetközi Vásáron. 13.40: Hírek. 14: Cigányzene. 14.20: Pontos időjelzés. 15.30: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 16.45: Közvetítés a Nemzetközi Vásár stúdiójából. 18.10: Jazz. 19.30: Szép magyarság. 19.05: A világlábjáró Hopp Ferenc és muzeuma. 19.35: Zongoraszámok. 19.55: „A rádió és a háború.” Felolvasás. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „A nagyidai cigányok”. 21.25: Sport. 22.40: Hírek. 23.35: Időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Gyógyszertárba alkalmazást keres fiatal nő. Receptúrában, laboratóriumi munkában tízévi gyakorlata van. Esetleg cassához. Címét a kiadóba kérek „Megbízható és szerény” jellegre. 1920

Jobb napokat látott házaspár házfelügyelőnek, esetleg gondnoknak ajánlkozik. Címeket a kiadóba kér.

ALKALMAZÁST NYER

Mindenes főzőnőt, könyvvel rendelkezőt keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1915

Perlekt szakácsné és szobaleány keresetik Nagyvárad részére. Str. Cloșca 12. l. 7. 1912

Mindenes felvétetik. Dr. Mihaileanu, Palatul Ceanad No. 4. 1913

LAKÁS

Üzlethelyiség a belvárosban, modern, új házból augusztus 1-től, esetleg előbb is kiadó. Cím: Bul. Reg. Ferdinand 9. 1851

Bul. Carol 41. sz. alatt (a törvényszékekkel szemben) egy földszinti háromszobás és egy II. emeleti négyszobás lakás fürdőszobával és mellékhelyiségekkel kiadó. 1795

2 uccal földszintes szoba, hallal — minden ujonnan mázolja és festve — azonnal kiadó. Str. Crișan 11. és Piata Mihai Viteazul 13. sarkházban. dr. Müller-nél. 1838

Modern 3 és 4 szobás lakások azonnalra kiadók. Bul. Carol 70

Háromszobás, fürdőszobás. uccai lakás, ujonnan festve, kiadó. Str. Seminarului 1. 1871

Négyszobás, napfényes, összkomfortos urilakás a Str. Consistorului és Str. Mărășesti szögletében május 1-re kiadó. Bővebbet: Str. Mărășesti 4. I. em. 1794

Kiadó a Malul Muresului 2. sz. házban levő kétszobás, földszintes, uccai, modern lakás május 1-re. Dr. Angel. 1793

Tavaszi kabátokat, ruhákat legszebben fest, tisztít

Üzlet: Str. Eminescu 3. Arad

Ujonnan festett, egészséges lakás, kétszobás, fürdőszobás, mellékhelyiségekkel kiadó május 1-re. Str. Dr. Ioan Petran 3.

Kétszobás, összkomfortos villalakás a Gloria-pályán melletti kiadó. Érdeklődni: Bul. Carol 68. 1917

Kiadó 2 háromszobás, modern lakás, mellékhelyiségekkel. Str. Mărășesti 1. Érdeklődni a házfelügyelőnél. 1914

2-3 és ötszobás, erkélyes, modern lakások kiadók. Str. Eminescu 30. 1918

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzlethelyiség. Cím a kiadóban.

Ujonnan épült villa

3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel Zsigmondháza kiadó jutányoan, esetleg eladó. Bővebbet: Str. ALEX. GAVRA 22.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó, Nagyon szép gyermek-ágy, 40 literes zsíros bödön, ugyanott zongora gyakorlásra kiadó. Megtekinthető d. e. 12-2-ig, d. u. 6-7-ig. Cím: Take-Icnescu 4. aító 4. 1900

Háztartási cikkek, egyes butordarabok, könyvek, kották, márványlap, fagyaltgép, jókarban levő női nyírruhák, dísz-tárgyak stb. minden elfogadható áron eladó. Cím a kiadóban. 1699

Kerti locsolócsövet, jó állapotban megvételre keresek. Calea Radnei 44. 1919

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyegeket és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsönöket közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláját megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Elm-palota.

Egy portabli trógep sürgősen eladó.

HOSZPODÁR

Üzem: Str. Strolescu 18.

Legújabb jelentéseink:

Írásban juttatta el Henderson nagykövet Ribbentrophoz az angol kormány üzenetét, amelyet szóbelileg nem közölhetett

Párisból jelentik: Az a körülmény, hogy Henderson berlini angol nagykövet sürgős kihallgatási kérelmére Ribbentrop német külügyminiszter azt üzenete, hogy csak a jövő héten fogadhatja, kinos feltűnést keltett Párisban és Londonban, különösen azért, mert úgy tudják, hogy a német birodalmi külügyminiszter a keddi nap legnagyobb részét donnenbürgi birtokán töltötte és csak délután tért vissza a fővárosba, hogy Jugoszláv kollégáját fogadja. A sajtó élénken tájékoztatja, hogy mi célja lehetett ennek a kíméletlen visszautasításnak. Egyesek azt hiszik, hogy

Németország ezzel be akarta bizonyítani, hogy számára semmiféle diplomáciai tanácskozás nem sürgős és el akarja kerülni, hogy Anglia fellépésével nyomást gyakorolhasson rá.

Más vélemény szerint a kisállamok felé akar e lépés tüntető közmozdulat lenni, hogy ezzel is mutassa, mennyire nem törődik Németország Angliával. Ilyen körülmények között

egyenesen Hitler adja meg a választ németi beszédében Roosevelt elnöknek anélkül, hogy Angliának módja lenne előzetesen tárgyalni a felelős német tényezőkkel.

Henderson nagykövet a német külügyminiszterium vá-

lasza után azonnal kormányától távbeszélőn új utasításokat kért. Londonban rögtön minisztertanácsra ültek össze és utasítást küldöttek Hendersonnak, hogy

szerdán írásban nyújtsa át azokat a közléseket a német külügyminiszteriumnak, amelyeket személyesen akart megtenni.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a berlini olasz nagykövet közvetített Ribbentrop első visszautasító válasza után a német külügyminiszterium és az angol nagykövetség között. Másfelől azonban

Németország eme eljárásával hozzájárul az általános védkötelezettség bevezetéséhez.

Rómából jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter szerdán fogadta az angol követet, aki közölte, hogy Anglia bevezeti a kötelező katonai szolgálatot. A bejelentés az angol-olasz egyezmény szellemében történt, miután az egyezmény előírja a katonai természetű intézkedések kölcsönös bejelentését. Az olasz sajtóban élénk visszhangra talált az angol követ bejelentése.

Berlinből jelentik: Báró Weissacker német külügyi államtitkár ma 12 órakor kihallgatáson fogadta Anglia nagykövetét.

CHAMBERLAIN:

„Anglia hajlandó Németországgal a függőben lévő kérdésekről tárgyalni“

London. (Rador.) Az alsóházban egy kérdésre válaszolva, Butler külügyi államtitkár kijelentette, hogy Anglia egyelőre nem szándékoszik biztosítékot nyújtani Norvégiának, Svédországnak és Finnországnak, miután ezeknek az országoknak területi épségét nem látja veszélyeztetve. Ha ez bekövetkeznék, Nagybritánia természetesen nem maradna érdektelen.

Ezután azt kérdezték Chamberlain miniszterelnöktől, hogy

a párisi, illetve moszkvai kormányoknak ajánlották-e az angol-francia-orosz katonai szövetség megkötését.

A kormányelnök válaszában közölte, nem áll módjában ezzel a kérdéssel kapcsolatban egyebet mondani, mint amit az elmúlt hónapban már az alsóház tudomására hozott.

— Lehetetlen az — mondotta a továbbiak során Chamberlain —, hogy tárgyalásokat folytassak és azok minden mozzanatáról a Házat tájékoztassam.

Ezután több képviselőnek válaszolva hangoztatta, hogy

az angol kormány hajlandónak mutatkozik

na a függőben lévő kérdéseket Németországgal megtárgyalni, hogy ezáltal általános eredményre jussanak.

Ez azonban csak akkor volna lehetséges, ha a német kormány ezt a közeledést megértéssel fogadná és mindent megtenne a kielégítő eredmény biztosítására.

A miniszterelnök ezután arról beszélt, hogy az angol kormány a Roosevelt által kezdeményezett világbékeértekezletre különleges meghívást nem kapott. Az angol kabinet mindenestre örömmel részt venne. Mint köztudomású ez alkalommal a nversanvagok kérdését kívánják megtárgyalni.

Ugyancsak az alsóház ülésén Ben Riley munkáspárti képviselő megkérdezte a kormányt, történtek-e vagy történni fognak lépések abban az irányban, hogy Jugoszlávia és Bulgária Angliával és más nemzetekkel a támadók ellen kölcsönös meg nem támadási egyezményt kössenek. A választ Butler külügyi államtitkár adta meg, aki kijelentette, hogy a fentebb említett két kormánynál ebben az ügyben nem jártak el.

Törökországgal, Iránnal, Irakkal és Afganisztánnal katonai szerződést akar a szovjet

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség jelenti, hogy Potemkin, a szovjet helyettes külügyi népbizosa, csütörtökön reggel érkezik meg ankarai utia közben Isztambulba. Potemkin utazásáról a legkülönfélébb hírek terjedtek el. Nemzetközi diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy Potemkin a Szovjet és Törökország között jelenleg fennálló szerződésnek katonai

szövetséggé való átalakítását fogja javasolni a török kormányának.

Párisi jelentések szerint több francia lap is közli azt az értesülést, hogy Potemkin Törökországnak valóban szövetséget fog felajánlani. Ugy tudják, hogy Moszkva hasonló javaslatot akar tenni Irák, Irán és Afganisztán kormányának.

A jugoszláv külügyminiszter Hitlernél

Berlin. Cincár-Markovics, jugoszláv külügyminisztert szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Hitler német birodalmi vezér. A kihallgatáson jelen volt Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Andrics berlini jugoszláv követ is. Délben 1 órakor Ribbentrop külügyminiszter villásreggelin látta vendégül magánvillájában a jugoszláv külügyminisztert és kíséretét. Valamennyi német lap részletesen

foglalkozik Markovics külügyminiszter berlini látogatásának fontosságával. A berlini lapok hosszasan közlik a keddi estében elhangzott pohárköszöntőket.

Belgrádi jelentés szerint a jugoszláv lapok is nagy fontosságot tulajdonítanak a külügyminiszter berlini látogatásának. A Politika című belgrádi lap hangoztatja, hogy a belgrádi megbeszélések csak tájékoztató és baráti

jellegűek. Céljuk a béke megerősítése és a dinai helyzet megszilárdítása. A Novosti című lap szerint az utóbbi időben Jugoszlávia és Olaszország viszonyáról riasztó hírek kerültek szárnyra. Ezek azonban még csak cáfolatra sem érdemesek. Markovics külügyminiszter németországi látogatására azért került sor, hogy most megerősítse a német-jugoszláv viszonyt is.

Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter a német sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Ez a látogatás lehetővé tette számomra annak a feladatnak szerencsés teljesítését, amely a két ország közötti barátságos kapcsolatok elmélyítésére irányul. Németország és Jugoszlávia között a teljes és őszinte bizalom alapján állnak fenn a kapcsolatok és fejlődnek tovább. Ezek a baráti kapcsolatok, amelyek két országot összefűzik, a jószomszédi viszony és a közös érdekeken alapszanak. Nem merülhet fel olyan kérdés, amely tárgyalások útján barátságosan elintézhető ne lenne.

Százmillió dollárt szavazott meg Amerika hadi bevásárlásokra

Washingtonból jelentik: A kamara elfogadta a törvénytervezetet, amely feljogosítja a kormányt arra, hogy négyéves terv alapján beszerezhesse a nemzetvédelem szempontjából szükséges anyagokat. E célból 100 millió dollárt szavaztak meg a bevásárlások fedezésére.

Hull: „A háború nem elkerülhetetlen“

Washingtonból jelentik: Cordell Hull külügyi államtitkár a Vörös Kereszt által rendezett banketten kijelentette, hogy az Egyesült-Államok hajlandó egy igazságos béke esetén áldozatokat hozni és megoldást javasolni a legégetőbb problémákra vonatkozólag. — Ha azonban reményeink — folytatta az államtitkár — nem mennének teljesedésbe és ha a háború lángjai foglalnák el a nap sugarainak helyét, úgy készen állunk arra is, hogy megvédelmezzük nemzeti érdekeinket és intézményeinket.

Hull szerint a háború nem elkerülhetetlen.

A newyorki csehszlovák konzul még mindig nem hajlandó átadni hivatalát

Newyorkból jelentik: Hudek, Csehszlovákia volt főkonzulja harmadizben kapott utasítást Prágából, hogy adja át a newyorki konzulátust a német konzulátusnak. Az utasítást egy magasrangú német tisztviselő írta alá Hudek Benes volt köztársasági elnökkel és Hurban washingtoni csehszlovák követtel tanácskozott és elhatározták, hogy az utasításnak nem engedelmessékednek, mert az a cseh és morva hatóságoktól ered.

Az angol egyházak kiáltványa

London. (Rador.) Az angol egyházak fejei kiáltványt bocsátottak ki, amelyben megállapítják a civilizáció valódi elveit. Eszerint a vállalt kötelezettségek tiszteletben tartása, az egyénekek, az állammal és az egyházakkal szemben, hit és akciószabadság s végül tökéletes egyenlőség a törvény előtt.

Arab válasz Roosevelt táviratára

Beyruth. (Rador.) A palesztinai arabok legfelsőbb tanácsa táviratban válaszolt Roosevelt elnök ismeretes üzenetére, amelyben Palesztinát is a veszélyeztetett államok között említette. A legfelsőbb tanács távirata hangsúlyozza, hogy Palesztinát valóban veszély fenyegeti, de éppen azok részéről, akiket Roosevelt meg akar védeni.

Borzalmas gyermektragédia Prahovamegyében

Ploestből jelentik: Sulyos kimeneteli szerencsétlenség történt a prahovamegyei Meliedinta községben. Zachiu Vasile községbeli gyermek szülei távollétében gyufával játszadozott és véletlenül meggyújtotta annak az ágynak a szalmazsákját, amelyben 8 hónapos kis testvére feküdt. Az ágy és a gyermek szénmégtek. A szomszédok, miután észrevették a tüzet, a gyermekek segítségére siettek és sikerült a szerencsétlenséget előidéző gyermeket megmenteniük.